

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Theologiæ Sacramentalis Scholasticæ Et Moralis Pars ...

Ad Mentem Doctoris Subtilis Ioannis Duns Scoti D. Augustino conformen

In Qua Tractatur De Impedimentis Matrimonii, Usu Et Divortio

Bosco, Jean a

Lovanii, 1685

Concl. I. Cognatio naturalis dirimit Matrimonium jure naturæ in quocumque gradu lineæ rectæ.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-73448](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-73448)

SECTIO V.

DE

IMPEDIMENTO COGNATIONIS.

1.
Quid cognatio. & qui cognati.

Cognatio sic appellatur, quasi simul natio ab eodem stipite; unde cognati, quasi simul ab eodẽ nati dicuntur. Cognati (inquit Iuriscultus l. 4. ff. de Gradibus) ab eo dici putantur, quod quasi unã communiter nati, vel

ab eodem orti progenitiue sint.

Numeratur inter impedimenta dirimentia, & sic considerata, nihil aliud est, quã conjunctio quãdam inter certas personas, ob quam non admittitur inter eas Matrimonium. Triplex autem solet distingui, naturalis, spiritualis, & legalis. Naturalis conjunctio oritur ex naturali propagatione ac generatione, quã proinde dicitur etiam carnalis, dicitur conjunctio sanguinis, & proprio nomine vocatur consanguinitas.

Triplex est cognatio. Quid naturalis.

2.
Quid spiritualis & legalis.

Ad hujus porro imitationem, & similitudinem quamdam, nominatur & additur cognatio spiritualis, quã est conjunctio quãdam in spirituali generatione per Sacramentum. Tertia denique est cognatio legalis, quã est conjunctio quãdam per institutionem legis, quã quis adoptat sibi alium in hæredem loco filij; ac proinde per legem reputatur, ac si nativitas esset.

De hac triplici cognatione seu conjunctione distinctè jam agendum est, & primum quidem de cognatione naturali seu consanguinitate, pro qua, Dico primo.

CONCLUSIO I.

Cognatio naturalis dirimit Matrimonium jure naturæ in quocumque gradu lineæ rectæ.

3.
Descriptio nes quorundam nominum, consanguinitas, si per lineam gradus, ex Scoto.

Doctor Subtilis 4. dist. 40. q. unica: Vtrum cognatio carnalis impediãt Matrimonium? n. 2. sic ait: Hic præmittenda sunt quedã descriptiones quorundã nominum, & quedã regula, & secundò est solvenda questio. De primo fit hæc prima descriptio. Consanguinitas est vinculum personarum, ab eadem persona carnali propagatione descendentium. Secunda, persona à qua plures carnali propagatione descendunt, stipes vocatur. Tertia, linea consanguinitatis est ordo personarum, consanguinitate junctarum.

Quarta, hæc linea dividitur in ascendentem & descendentem, & transversalem. Linea descendens est à persona propagante ad propagatas, & ascendens à propagata ad illas, à quibus descendit. Transversalis est, quando amba persona descendunt ab eadem, sed neutra ab altera. Quinta, gradus est determinata pro-

Bosco de Matrim. Pars II.

pinquitas personæ ad personam secundum consanguinitatem: gradus enim propriè invenitur in lineã ascendente & descendente: impropiè autem in lineã transversali.

Hæ sunt descriptiones nominum, ut eas vocat Scotus, non autem definitiones essentielles; & quãmvìs communes sint, equidem patiuntur aliquas oblocutiones, præfertim prima, quã est consanguinitatis.

Hæc definitio (inquit Aversa hie q. 16. sect. 1. §. Definiri solet) ex una parte videtur diminuta: quia specialiter adaptatur conjunctioni per lineam lateralem, utpotè inter fratres, & non per lineam rectam, ut inter patrem & filium. Et quãmvìs excepto Adamo & filiis ejus, omnes alij rectè dicantur ab eodem stipite descendere, tamen: & ipse Adamus erat consanguineus cum filiis suis: & Abrahami v. g. non solum erat consanguineus cum Isaac, quia ambo descendebant ex uno superiori stipite; sed præcipuè, quia ex ipso Abrahamo descendebat Isaac. Et omninò consanguinitas in communi sub se continet non solum conjunctionem per lineam lateralem, sed etiam, imò præcipuè, per lineam rectam.

Ex alia parte videtur definitio nimis ampla: quia in lineã laterali extenditur in infinitum; & post quacumque generationes valebit dicere, omnes homines esse consanguineos; quia certè omnes ab eodem stipite descendunt. Et quãmvìs D. Thomas in 4. dist. 40. q. 1. a. 1. ad 1. hoc limitet quoadusque virtus generantis duret ac diffundatur: tamen neque in definitione hæc limitatio indicatur, neque ullã naturali regulã præfiniri potest, quamdiu illa virtus diffundatur. Itaque satius videtur dicere: Consanguinitas est conjunctio personarum per naturalem generationem usque ad certum gradum. Ita Aversa.

Sed hæc parvi sunt momenti, ut propterea recedere debeamus à communi descriptione nominis Consanguinitatis. Siquidem ad primum benè respondet Sanchez lib. 7. disp. 5. n. 1. Quãmvìs ad rationem consanguinitatis satis sit, unum ab altero descendere, licet à nullo communi stipite procreentur: ac ob eam rationem vera consanguinitas salvetur inter Adamum & Cain: non fuit tamen opus eam partem in definitione addere, quod res illa singularis sit: in omnibus enim aliis præter primos parentes, & ejus filios, reperitur eos à communi stipite procedere: ut pater & filius procedunt ab avo, avus & nepos à proavo. Hæc ille.

Unde hæc definitio seu descriptio non magis specialiter adaptatur conjunctioni per lineã lateralem, utpotè inter fratres, quã per lineam rectam.

4.
Objectio contra deã descriptionem consanguinitatis, ex Aversa. Prima.

5.
Secunda.

6.
Resp. Sanchez ad 1.

etiam, ut inter patrem & filium; conjunctioni, inquam, quæ hodie existit, & de qua quæritur, an sit impedimentum dirimens; quippè tam pater & filius, quàm fratres hoc tempore ab eodem stipite descendunt.

7.
Quomodo
Adam &
filij ejus
procefferint
ab eodem
stipite.

Adde: etiam Adamum cum filiis suis, ab eodem stipite descendisse, ab eodem, dico, negativè, id est, non diverso. Et dici potest Abrahamum fuisse consanguineum cum Isaac, non magis, quia ex ipso Abrahamo descendebat Isaac, quàm quia ambo descendebant ex uno superiori stipite per lineam rectam: quippè non poterant descendere ex uno superiori stipite per lineam rectam, nisi unus ab altero descenderet.

Fateor itaque consanguinitatem in communi sub se continere non solum conjunctionem per lineam lateralem, sed etiam, imò præcipuè, per lineam rectam: sed iterum nego, hanc definitionem specialiter adaptari conjunctioni per lineam lateralem, & non per lineam rectam; quoniam non minus pater, & filius descendunt ab eodem stipite, quàm duo fratres, imò magis, quia pater & filius descendunt per lineam rectam, duo verò fratres solum per lineam transversalem.

8.
Descriptio
Scoti non est
diminuta.

Igitur hæc definitio seu descriptio non est diminuta, tamen fati sit ad veram consanguinitatem, quòd unus ab altero descendat, licet à nullo communi stipite proceantur; quia de facto talis consanguinitas non datur, & idèd pro ea hæc descriptio non est inventa, nisi, sicut antè dixi, ly Eodem, accipiamus negativè, ut idem sit quòd, non diverso.

Sed nunquid hæc descriptio est nimis ampla? Affirmat Averfa sup. ut audivimus; quia sic omnes homines essent consanguinei; quia descendunt ab eodem stipite, scilicet Adamo.

9.
Ostenditur
ex D. Thoma,
quòd
etiam non
sit nimis
ampla.

Ad hoc respondet Doct. Ang. 4. dist. 40. q. 1. a. 1. ad primum: Quòd virtus activa non recipitur secundum eandem perfectionem in instrumento, secundum quam est in principali agente, & quia movens motum est instrumentum, inde est quòd virtus primi motoris in aliquo genere per multa media deducta, tandem deficit, & pervenitur ad aliquid, quòd est motum tantum, & non movens. Virtus autem generationis movet non solum quantum ad id, quòd est speciei; sed etiam quantum ad id, quòd est individuali, ratione cujus filius assimilatur patri etiam in accidentalibus, non solum in natura speciei: nec tamen individualis virtus patris ita perfectè in filio est, sicut in patre erat, & adhuc in nepote minus, & sic deinceps debilitatur; & inde est, quòd virtus illa quandoque deficit, ut ultra procedere non possit. Et quia consanguinitas est, in quantum multi communicant in tali virtute, ex uno in multos per propagationem deducta paulatim se consanguinitas dirimit, ut Isid. dicit; & idèd non oportet accipere stipitem, remotum in diffinitione consanguinitatis, sed propinquum, cujus virtus adhuc manet in illis, qui ex eo propagantur.

Perez.

Adde (inquit Perez hic disp. 28. sect. 1. n. 3.) prædictam definitionem non dicere, esse cognationem vel consanguinitatem inter omnes descendentes ab eodem stipite, sed inter eos solos,

inter quos hoc vinculum oritur seu communicatio sanguinis, quòd non contingit omnibus, ut est per se notum. Hæc ille.

Sed loquatur Caramuel Theol. moral. lib. 2. n. 537. Si (inquit) rem altè indagemus, gradus consanguinitatis physicae omni termino carènt; unde Petrum & Joannem triginta gradibus distare asserimus, aut aliàs quadraginta: moralem autem consanguinitatem terminos habere opus est, quia aliàs omnes essemus consanguinei, quòd bono publico non expediret.

Termini consanguinitatis moralis necessariò ponendi sunt; sed in quo gradu? Debet id prudentia decernere; sed non esset talis, si careret fundamentis, quibus inniteretur.

Et n. 538. sic ait idem Auctor: Dicitur consanguinitas, quasi communis sanguinis unitas; imò qui ab eodem progenitore nati sunt, Cognati nominantur... Distrahendo igitur à consanguinitate physica, moralis debet dividi in carnalem, spiritualem, & legalem. Cognatio legalis, lege civili est instituta; Spirituales Ecclesiastica; Carnalis pendet ab ipsa rei natura, ut prudenter cognita; in hoc enim à physica distinguitur, quòd physica sit consanguinitas secundum se, prout præcedit humanam opinionem; moralis est ipsa consanguinitas, prout subest dictamini prudenti, proscribenti gradus aliquos remotos, boni publici causà. Ita Caramuel.

Facile ergò admitteret hic Auctor consanguinitatem physicam inter omnes posteros Adæ, eò quòd descendant carnali propagatione ab eodem stipite, sed moralem negaret; & reverà neganda est, quia habet gradum determinatum, saltem in linea transversali, ut patebit ex dicendis.

Igitur definitio sup. data non est nimis ampla, si definitum ponatur consanguinitas ut sic; quippè omnes homines sunt physicè consanguinei, quia participant eandem materiam specificam ab eodem primo parente; & idèd omnes dicuntur filij Adæ, & in ipso omnes peccaverunt originaliter; & si Adam adhuc viveret, non posset ducere aliquam uxorem, ut cum Scoto infra dicitur. Si ergò consanguinitas in linea recta caret terminò, & quasi in infinitum extenditur; cur non idem dici posset de consanguinitate in linea transversali? Non video quid obstet, physicè rem considerandò.

Interim propter bonum commune tam Resp. civilis, quàm Ecclesiastica certum terminum posuit, ultra quem non extenditur hæc consanguinitas. Porò consanguinitati in linea recta, nec jus civile nec jus Canonicum legitur certum terminum constituisse, ultra quem nequeat extendi. Sed de his statim latius.

Hinc non valet in principiis Scoti hæc definitio consanguinitatis, sup. ab Averfa posita: quòd consanguinitas est conjunctio personarum per naturalem generationem usque ad certum gradum; quia diminuta est, utpotè specialiter adaptata conjunctioni per lineam lateralem, prout subest dictamini prudenti.

Melior

10.
Distinctio
consanguinitatis in
physicam &
moraalem, ex
Caramuele.

Moralis ha-
bet determi-
natum ter-
minum.

In quo di-
stinguatur
à physica.

11.
Consanguini-
tas physica
est inter om-
nes posteros
Adæ.

12.
Consanguini-
tas mora-
lis in linea
transversali
habet termi-
num.

Rejicitur
quòd adam de-
finitio con-
sanguinita-
tis.
Averfa.

13. Melior est ista Dicastillonis hic disp. 7. n. 183. *Consanguinitas est propinquitas diversarum personarum, per carnalem propagationem proveniens, ita ut ex eadem descendant, vel una ex altera.* Ubi additur ultima illa particula: *Vel una ex altera*, ut tantò expressius comprehendatur consanguinitas inter Adamum & Cain; quod tamen non fuit necessarium, ut patet ex communi definitione, quæ non solum est Doctoris Subtilis, sed etiam Doctoris Angelici, & Doct. Seraphici, scilicet: *Vinculum personarum* &c.

14. Dicitur: *Vinculum* (inquit Sanchez sup. n. 1.) quòd consanguinei majori affectu & necessitudine inter se conjungantur: & sic consanguinitas est formaliter ipsa conjunctio in communicatione ejusdem sanguinis fundata. Neminem enim later, speciali quodam vinculo colligari sanguine conjunctos. Quod non obscure significavit Cicero lib. 1. de Officiis, dicens, sanguinis conjunctio & benevolentia devinciri charitate homines. At omne vinculum inter homines est vinculum amicitiae, fundatum in aliqua communicatione, ex Arist. 8. Ethic. c. 12. Quare cum vinculum consanguinitatis fundetur in naturali ejusdem sanguinis communicatione, qui eo inter se connectuntur, dicuntur consanguinei. Hæc ille.

15. Igitur consanguinitas non est formaliter vinculum, sed potius effectivè; quia conjunctio in communicatione ejusdem sanguinis, sive quod idem est, communicatio ejusdem sanguinis per carnalem propagationem, est causa vinculi, id est, juris amicitiae, quod fundatur in illa communicatione.

Dico: Per carnalem propagationem; quia Eva minimè fuit Adamo consanguinea, ex cuius osse formata est; Christus autem Dominus omninò consanguineus fuit Beatissimæ Virgini Matri suæ; quippè quæ administravit conceptioni Christi totum illud materiæ, quod veræ matres naturales administrant.

16. Et propter eandem rationem inter Angelos non est verè consanguinitas; quamvis enim ab eodem Deo immediatè processerint, at non per carnalem propagationem, ut planum est.

Sed neque inter bruta animantia, licet procedant ab invicem, vel ab eodem stipite; tum, quia quidquid est de humanæ naturæ veritate in omnibus hominibus, fuit in primò parente, quod non est de aliis animalibus; tum, quia animalia non conjunguntur ad amicitiae unitatem propter propagationem multorum ex uno parente, sicut est de hominibus. Et ideò in descriptione Consanguinitatis ponitur *ly Personarum*.

17. Sequitur: *Ab eadem persona*, id est, ab eodem stipite; nam ut Scotus sup. & eum eo universi Doctores, Persona, à qua plures carnali propagatione descendant, stipes vocatur. Qui vel est proximus seu propinquus, vel remotus. Sanchez sup. intelligit de stipite ita propinquo, ut virtus ejus in descendantibus perseveret.

Quamvis enim (inquit) virtus primi parentis Adami perseveret in omnibus descendantibus secundum similitudinem specificam; at non

Bosco de Marrim. Pars II.

perseverat secundum similitudinem individuum, An consanguinitatis ratio possit deficere. juxta quam avus & parentes assimilant sibi prolem, quæ eorum imaginem complexionisque ac morum effigiem refert. Nam virtus paterna non secundum totam suam perfectionem descendit in filium, sed imperfectius, & eo debiliior ac imperfectior est, quò in plures generationes derivatur, ac tandem in tot protendi potest, ut omninò debilitetur, & sic consanguinitatis ratio deficiat: ut Auctor est D. Isidorus lib. 9. Etymolog. c. 6. & refertur cap. Consanguinitas, 35. q. 4. Hæc ille ex D. Tho. sup. allegato.

18. Describo ego verba S. Isidori: *Consanguinitas dum se paulatim propaginum ordinibus dirimens, usque ad ultimum gradum subtraxerit, & propinquitas esse deserit, cum rursus lex Matrimonij vinculo repetit, & quodammodo revocat fugientem.* Ideò autem usque ad sextum generationis gradum consanguinitas constituta est, ut sicut sex aetatibus mundi generatio & status hominis finitur, ita propinquitas generis tot gradibus terminaretur. Manifestum autem est ex toto contextu d. cap. 6. Isidorum ibi locutum fuisse de solis gradibus consanguinitatis in linea transversali.

Hinc ex eodem Isidoro 35. q. 5. c. 1. hæc verba referuntur: *Series consanguinitatis sex gradibus hoc modo dirimitur: Filius & filia, quod est frater & soror, sit ipse truncus: illis seorsim sejunctis, ex radice illius trunci egrediuntur isti ramusculi, nepos, neptis, primus; pronepos, proneptis, secundus: abnepos, abneptis, tertius: atnepos, atneptis, quartus: trinepos, trineptis, quintus: trinepotis filius, & trinepotis filia, sextus: Quis non videt, hos esse gradus lineæ lateralis.*

19. Demus ergò in gradibus hujus lineæ tandem consanguinitatis rationem deficere, saltem in morali æstimatione hominum, & prout subest prudenti æstimationi: equidem in linea recta, dicimus cum Scoto, nunquam deficere: *De secundo* (inquit Doctor sup. n. 4.) *dico, quòd in omni lege aliqua propinquitas impeditur. In lege natura illa sola, ut dictum est, in primo gradu in linea descendente ex illo verbo Adæ: Relinquet homo patrem & matrem, quantum ad copulam conjugalem, & non intelligitur tantum de patre proximo, sed de quocumque in linea recta, ita quòd si Adam hodie viveret, non posset ducere aliquam uxorem.* In quibus verbis continetur nostra Conclusio, de qua statim plura.

20. Præmittamus pauca pro clariori notitia lineæ & gradus. Linea consanguinitatis, ut sup. audivimus ex Scoto, est ordo personarum consanguinitate junctarum. Vel, ut Sanchez sup. n. 2. est ordinata collectio personarum ab uno stipite descendentium, diversos continens gradus, seu potius ipsamet personæ consanguineæ collectivè sumptæ. Ut acervus lapidum dicuntur ipsimet lapides in unum coacti. Duciturque similitudo à linea Mathematica, in qua plura ordinatim continentur puncta. Hæc ille.

21. Porro gradus secundum Scotum sup. est determinata propinquitas personæ ad personam secundum consanguinitatem. Vel, ut Sanchez sup.

Videtur quòd sic ex D. Isidoro.

Loquitur de gradibus transversalibus.

In linea recta non minus quam deficit juxta Scotum.

20. Quid sit linea consanguinitatis, Scotus. Sanchez?

21. Quid sit gradus, ex sup.

Scoto & Sanchez.

A quo gradus dicitur, ex l. 10. ff. de Grad.

22. Linea consanguinitatis est triplex, ascendens, descendens, transversa.

Et linea transversa.

23. Hæc est duplex, æqualis & inæqualis.

Alia avivisio in lineam paternam & maternam.

24. Sanchez non dissentit à Scoto.

Prima regula consanguinitatis, ex Scoto.

sup. est habitudo seu mensura distantium personarum, quâ cognoscitur, quotâ consanguinitatis distantia aliqui consanguinei jungantur. Et sunt gradus ad similitudinem graduum scalarum, per quos à proximo in proximum tendimus, fursum ascensuri, aut deorsum descensuri, l. Jurisconsultus, ff. de Gradibus, vers. 10. Gradus autem dicitur à similitudine scalarum locorum, proclivium, quos ita ingredimur, ut à proximo in proximum, id est, in eum, qui quasi ex eo nascitur, transivimus.

Rursus (inquit Sanchez) linea consanguinitatis est triplex, quædam ascendens, in qua continentur personæ, à quibus origo deducitur, ut pater, avus, proavus, atavus: alia descendens, quæ claudit personas originem ab eo stipite trahentes, ut filios, nepotes, pronepotes, trinepotes: & hæc duplex linea est, re ipsa eadem; nam eodem gradu ascenditur & descenditur in scala: distinguitur autem ratione. Quia quatenus per illam ascenditur ad stipitem, dicitur ascendens: quatenus autem descenditur ad sobolem, à stipite procedentem, dicitur descendens. Et hæc appellatur linea recta: quod contineat directos gradus, per quos ad progenitores ascenditur, & ad progenitos descenditur, & ad neutrum latus deflectitur.

Tandem est alia linea collateralis seu transversa, in qua continentur personæ, quæ ex latere, & ex transverso junctæ sunt, à quibus nos non ducimus originem, nec ipsæ à nobis, & tamen ab eodem stipite & sanguine descendimus; ut fratres & eorum filij, patruus, amita.

Hæc autem transversa linea est duplex, quædam æqualis; nimirum, in qua continentur gradus consanguineorum, æquæ à stipite distantium, ut sunt duo fratres, aut duorum fratrum filij. Alia verò inæqualis, nempe, quando consanguinei transversi seu collaterales distant inæqualiter à communi stipite, in quo uniuntur, ut contingit in patruo & amita, respectu consobri- ni; distat enim consobrinus ab illis in secundo gradu dispari. Quod patruus & amita distent à communi stipite, nempe ab avo consobri- ni, in quo proximè uniuntur in solo primo gradu, ut- pote qui ejus filij sunt. At consobrinus distat ab avo in secundo gradu tamquam ejus nepos. Tandem dividi solet linea in paternam, cujus scilicet est caput mater, & in maternam, cujus caput est pater. Huc usque Sanchez.

Qui utique à Scoto nullatenus in re dissentit, sed tantum in vocibus, nisi quod Scotus expressè non meminerit duplicis lineæ transversæ seu transversalis, neque ultimæ divisionis lineæ in paternam & maternam. Nec mirum, quia hæc divisio minimè deservit Matrimonio, ut Sanchez ibi fatetur. Alteram autem divisionem satis insinuat in Regulis, quas ibidem immediatè subjungit.

Prima (inquit) regula hæc est: In linea recta tot sunt gradus, quot sunt personæ, unâ minus. Hoc probatur; quia tot gradus, quot propagationes, cum gradus sit habitudo vel propinquitas inter personam & personam: sunt autem personæ unâ plures, quam

propagationes: quia præsupponitur toti collectioni aliqua ibi non propagata.

Atque hæc regula est communiter ab omnibus recepta, ad dignoscendum, quoto gradu una persona distet ab altera in linea recta, quam Sanchez sup. n. 4. diffusius explicat hisce verbis: Quando persona, cujus gradus quæritur, est in linea recta ascendentium vel descendentium cum alia, si inter ipsam & alteram personam nulla persona mediet, sunt illæ in primo consanguinitatis gradu lineæ rectæ; ut sunt parentes & filij. Si verò inter ipsas aliqua persona aut multiplex mediet, tunc numeratis omnibus personis mediis & extremis, dematur de numero illo una persona, & quot personæ restant, tot sunt gradus: v. g. nepos distat ab avo in secundo gradu lineæ rectæ: quia sunt duæ personæ extremæ, nimirum nepos & avus, & ita media inter ipsas, nempe pater nepotis, & ita dempta una manent duæ, & sic duo gradus. Et proavus distat à pronepote in tertio gradu. Quia sunt duæ personæ extremæ, nempe abavus & pronepos, & duæ mediant, nempe pater & avus pronepotis, sublata ergo unâ ex his quatuor, manent tres, & subinde distant in tribus gradibus.

Ratio autem hujus regulæ est; quia pater secundum se non constituit gradum, sed in ordine ad illum, qui ab ipso descendit: ergo pater cum filio ab ipso descendenti constituit primum gradum; & præterea ipse filius cum altero filio, qui ab ipso procedit, constituit alterum gradum. Jam igitur inter has tres personas, videlicet avum, patrem & nepotem, dantur duo tantum gradus. Et consequenter tot sunt in hac linea computandi gradus, quot sunt personæ ab invicem procedentes, unâ dempta. Ita Sanchez.

Et prosequitur dicens: Unde dum D. Isidorus, relatus cap. Primo gradu, 35. q. 5. ait, in primo gradu superioris lineæ contineri patrem & matrem, & in primo inferioris filios, non sentit solos parentes constituere unum gradum, & filios alium, ac proinde distare inter se in secundo gradu, quod est contra priorem regulæ traditæ partem, & contra veritatem ipsam: sed mens ejus est, parentes constituere extremum superius primi gradus, filios autem inferioris ejusdem gradus: hic enim ex duobus extremis constare debet.

Et satis probatur ex l. 1. ff. de Gradibus, quæ sic incipit: Gradus cognationis alij superioris ordinis sunt, alij inferioris, alij ex transverso, sive à latere. Superioris ordinis sunt parentes, inferioris liberi, ex transverso sive à latere fratres & sorores liberorum, eorum. Et infra: Primo gradu sunt supra pater, mater, infra filius, filia. Atque hæc de prima regula pro linea recta.

Sequitur secunda pro linea transversali. In transversali (inquit Scotus sup. n. 3.) computantur gradus secundum magis remotum à stipite extra de Consang. Vir, qui à stipite quarto gradu, & mulier quæ ex alio latere distat quinto, secundum regulam approbatam, quâ dicitur: Quoto gradu

25. Est communiter recepta, & magis explicatur, ex Sanchez.

26. Ratio regulæ.

27. Explicatur D. Isid. qui posset videri contrarius hinc regulæ.

Explicatio sumitur ex l. 1. ff. de Gradibus.

28. Secunda regula, ex Scoto.

gradu remotior differt à stipite, & à quolibet per aliam lineam descendentium ex eodem, licite possunt matrimonialiter copulari.

Ejus ratio. Et ratio hujus est; quia personæ, quæ sunt in linea transversali, non habent inter se propinquitatem, nisi ratione stipitis; & ideo non possunt inter se propinquius conjungi, quam remotior eorum conjungatur stipiti. Ita Doct. Subtilis & alij communiter.

29. Audiatur Gloss. d. cap. fin. Vir qui à stipite, verb. Remotior: Si vis, inquit, scire, in quo gradu aliqua personæ diversarum linearum sibi attineant, recurte ad communem stipitem sive parentem, à quo descenderunt, & descende equaliter computando per ambas lineas, quousque altera illarum primo occurrat: & si amba simul occurrant, erunt in eodem gradu primo, secundo, tertio, vel quarto: & ista persona, quæ equaliter descendunt, non dicuntur distare à gradu, sed potius sunt in gradu equali descendente à communi stipite equaliter, & si sunt infra quartum gradum, non possunt matrimonialiter conjungi. Sed si una primo occurrit, quam altera, descendente per lineam alterius usque ad illam, & semper post illum gradum, in quo occurrit prima persona, additur gradus pro numero personarum: & sic habebis, quoto gradu una distat ab altera: & ista personæ non dicuntur esse in gradu, sed distant gradu, sicut ista persona, de quibus hic dicitur, cum una distet quarto gradu, & alia quinto à communi parente, quod planum est videre: & quoto gradu remotior persona distat à communi parente, toto distat à quolibet alio descendente per aliam lineam.

Persona, quæ equaliter descendunt, sunt in equali gradu.

30. Verbi gratia: Communis parens istherum fuit Petrus, ejus filij fuerunt Martinus & Berta, qui sunt in primo gradu: de Martino descendit Ioannes: de Berta ex alia parte natus fuit Robertus, qui Ioannes & Robertus sunt in secundo gradu equaliter descendentes à Petro: de Ioanne natus est Stephanus: de Roberto est Albertus natus, qui sunt in tertio gradu & equaliter descendunt à Petro tertio gradu: scilicet de Stephano natus est vir iste, de quo hic queritur: de Alberto natus est Titius, qui est in quarto gradu cum viro isto equaliter distantes à Petro. Primo loco occurrit tibi vir iste, qui quarto gradu distat à Petro, & sic est ultima persona in consanguinitate Petri ex una linea, & Titius ex alia linea: de Titio nata est hac mulier, de qua hic queritur, & distat quinto gradu à Petro, & sic exiit jam consanguinitatem Petri: ergo eodem gradu distat à quolibet alio descendente per aliam lineam, & sic distat quinto gradu à Martino, Ioanne, Stephano, & ab isto viro, videlicet filio Stephani: ideoq; rectè potest illum habere in virum & quemlibet descendente à Petro per aliam lineam posset accipere, cum omnes illæ personæ huic sint in quinto gradu. Hactenus Glossa. Quam totam referre volui, quia solemnis est, & ab omnibus recepta.

31. Igitur quoties personæ, in linea transversali consanguineæ, distant inæqualiter à communi stipite, eo gradu distant inter se, quo remotior distat à stipite, ut patruus & filius ex fratre distant inæqualiter ab avo, in quo uniantur; ille enim distat in primo gradu, est enim ejus filius;

hic verò distat in secundo, utpotè qui est ejus nepos: distabunt igitur inter se in secundo consanguinitatis gradu. Alioquin, si penes distantiam propinquioris computatio foret faciendâ, minimè possent gradus commodè distingui. Nam (inquit Sanchez sup. n. 6.) quando alter esset in primo gradu cum stipite, alter verò in quarto, essent conjuncti inter se in primo gradu, atque ita æquè ac fratres. Quare graduum consilio non immodica inde confurgeret. Hæc ille.

Sed quæro ego; quid si personæ, quarum gradus quærentur, sint in linea transversali æquali? respondet Sanchez sup. n. 5. (& erit regula tertia, quam Scotus omisit tamquam satis notam) eodem gradu distant inter se, quo distant à communi utriusque stipite proximo: ut duo fratres distant inter se in primo gradu, quia in eo distant à proximo stipite, in quo conjunguntur, qui est parens: Filij duorum fratrum sunt consanguinei in secundo gradu, quia in eodem conjunguntur in communi utriusque stipite proximo, qui est avus.

Ratio autem est; quia cum tota & adæquata conjunctionis horum ratio sit unio cum stipite, jure optimo computantur gradus penes distantiam ab illo: nec magis aut minus possunt inter se distare, quam à stipite. Et ita regula hæc traditur cap. Ad sedem, quod est Alex. 2. & cap. Parentela, quod est Zachariæ Pontificis, 35. q. 5. Parentela gradus taliter computamus: siquidem ego & frater meus una generatio sumus, primumq; gradum effecimus, nulloq; gradu distamus. Rursus filius meus, fratrisq; mei filius secunda generatio sunt, ac gradum secundum faciunt, nec à se aliquo gradu separantur. Atque ad hunc modum ceteræ successiones numeranda sunt.

Quòd si objicias (inquit Sanchez sup.) filium conjunctiorem esse parentibus, quam fratri: ergo ineptè in eodem gradu computantur. Dic, conjunctiorem esse parentibus intensivâ perfectione propinquitatis: perfectior enim est propinquitas filij ad parentes, cum sit effectus ad causam: quam fratris ad fratrem, cum sit propinquitas effectuum, ab eadem causa promanantium. Non autem est propinquior parentibus extensivè. Hæc enim propinquitas extensiva solum attenditur penes distantiam ab eodem stipite: at non magis distant fratres inter se, quam à parentibus. Sic ille.

Observandum tamen est, in hac graduum computatione in linea recta concordare jus Canonicum cum civili; ac proinde primam regulam juris utriusque computationi deservire: at dissidere in computatione graduum in linea transversali: jus enim Canonicum eos computat, modo tradito in duabus posterioribus regulis; at jus Civile longè aliter computat.

Auscultate d. cap. 2. 35. q. 5. Ad sedem apostolicam perlata est questio, noviter exorta de gradibus consanguinitatis, quam quidam Legum & Canonum imperiti excitantes, eosdem propinquitatis gradus contra sacros Canones & Ecclesiasticum morem numerare nituntur, novo & inaudito errore affirmans

stant inter se, quo remotior.

Sanchez.

32. Tercia regula consanguinitatis ex Sanchez.

Ratio ejus.

33. Occurrit objectioni.

34. Aliter jus civile computat gradus in linea transversali, aliter jus Canonicum.

Ex c. 2. 35. q. 5.

mantes, quod germani fratres vel sorores inter se sint in secunda generatione, filij eorum vel filia in quarta, nepotes vel neptes eorum in sexta. Taliq; modo progeniem computantes, & in hujusmodi sexto eam gradu terminantes, dicunt deinceps viros ac mulieres inter se posse nuptialia jura contrahere. Et ad hujusmodi profanum errorem confirmandum in argumentum assumunt saculares leges, quas Iustinianus Imperator promulgavit de successione consanguineorum. Quibus confisi ostendere moluntur, fratres in secundo gradu esse numeratos, filios eorum in quarto, nepotes in sexto. Sic seriem genealogia terminantes, numerationem sanctorum Patrum, & antiquam Ecclesia computationem, ad nos usque productam, perversa quadam calliditate disturbare nituntur. Ita Alex. 2.

35. *Quaeritur numeret jus civile,*
Igitur jus civile non numerat gradum, in quo altera persona distat à stirpe, ut facit jus Canonicum; sed numerat gradus omnes utriusque personae, & tot constituit gradus distantiae inter illas, quot habent distantiae à stirpe, numeratis utriusque personae gradibus, v. g. duo fratres distant à communi parente in primo gradu, numerat jus civile gradum primum, quo uterque distat à parente, tamquam duplicem, alterum in uno fratre, & alterum in altero: & ita jure civili distant inter se in secundo gradu. Similiter filij duorum fratrum distant in quarto gradu, quia quilibet distat à stirpe in secundo gradu. Patruus & consobrinus distant in tertio gradu. Quia ille distat à stirpe in primo, hic autem in secundo, ac subinde triplex constituitur gradus.

36. *Regula pro computatione in civili,*
Quare breviter pro computatione graduum in linea transversa, attento jure civili, haec sit regula: Si linea est aequalis, quot gradu quis distat à communi stirpe, toto duplicato distat inter se: si verò linea sit inaequalis, quot sunt personae, computatis extremis & mediis, stirpe dempto, tot sunt gradus: ut duo fratres jure Canonico distant inter se in linea aequali in primo gradu; jure civili distant in duplici gradu. Patruus & filius ex fratre distant in tertio gradu; quia sunt duae personae extremae, & una mediat inter communem stirpem, nempe avum, videlicet pater illius consobrini. Hucusque Sanchez sup. n. 7.

37. *Qua ratio hujus diversitatis.*
Rogas: quare ratio hujus diversitatis? Consultule d. Cap. Ad Sedem Apostolicam, & dicit tibi Alex. 2. Nos, Deo annuente, hanc questionem discutere curavimus in Synodo, habita in Lateranensi consistorio, convocatis ad hoc opus Episcopis & Clericis, atque iudicibus diversarum provinciarum. Denique diu ventilatis legibus, & sacris Canonibus, distinctè invenimus ob aliam atque aliam causam, alteram Legum fieri, alteram Canonum computationem.

Leges civiles attendendum hereditates Canonibus autem nuptias.
In legibus siquidem ob nihil aliud ipsorum graduum mentio facta est, nisi ut hereditas vel successio ab una ad alteram personam inter consanguineos deferatur. In Canonibus verò ob hoc progenies computatur, ut aperte monstratur usque ad quorundam generationem à consanguineorum sit nuptiis abstinendum. Ibi praescribitur, ut hereditas propinquis modo legitimo conferatur: hic verò, ut ritè & canonice inter

fideles nuptia celebrentur. In legibus distinctè non numerantur gradus, nisi usque ad sextum: in Canonibus autem usque ad septimam distinguuntur generationem.

Hac igitur de causa, quia hereditates nequeunt deferri, nisi de una ad alteram personam, idcirco curavit secularis Imperator in singulis personis singulos praefigere gradus. Quia verò nuptia sine duabus non valent fieri personis, ideo sacri Canones duas in uno gradu constituere personas. Ita Alex. 2.

Et actutum subdit: Vtramque tamen computationem, si attentè ac subtiliter perspecta fuerit, idem sensisse, & eandem esse in eis sententiam, atque ad eundem terminum convenire, manifestissimum erit. Iustinianus namque, usque ad quem gradum consanguinitas ipsa perduret, in suis legibus non definiit. Canones verò ultra septimam nullam numeravere generationem. Sexto quippe gradu determinato, in ipsis legibus subintulit Imperator: Haecenus ostendisse sufficiat, quemadmodum gradus cognationis numerentur. Namque ex his palam est intelligere, quemadmodum posteriores quoque gradus numerare debeamus. Generata quippe persona semper gradum adjicit.

Ecce in his brevibus verbis aperte ostenditur, tales gradus, quales isti computant, non tantum usque ad sextum, verum etiam ultra numerari debere; quippe cum ultra sextum posteriores gradus numerandos esse decernat. Vbi enim posteriores nominat gradus, aperte indicat, non sex tantummodo esse gradus, sed sex finitis, adhuc alios numerandos. Nec mirum, cum in praecedentibus ipse firmaverit Imperator, decimo etiam gradu consanguineos sibi inter se posse succedere. Cum decimum nominat, non esse tantummodo sex, luce clarius consuetur.

Utut sit de hac convenientia utriusque computationis, certum est esse aliquam discordantiam, ut satis patet ex prioribus verbis Pontificis, & ex communi omnium sententia. Et verò computationem juris Canonici servandam esse quoad Matrimonia, nemo dubitat. Quia circa haec jus civile disponere nequit. At quoad successiones, omnino servanda est computatio juris civilis, cujus est de his disponere. Ita Sanchez sup. n. 8. cum aliis, quos citat.

Idque verum existimat & servandum in utroque foro, Covar. 4. Decret. part. 2. c. 6. §. 6. n. 8. ibi: Quò fit, ut promiscuè in utroque foro quoad conjugia Canonum computatio probanda sit. Ita Gloss. in arbore consanguinitatis, cui similis in §. Haecenus, Inst. de Grad. cognat. quam putat singularem esse Franc. in cap. 2. de Arbitr. in 6. haec est magis communis opinio. In hereditatibus verò ac successione in utroque foro legalem computationem esse advertendam & observandam, praedicti omnes sentire videntur. In aliis autem contractibus actibusque ceteris similibus, quaelibet computatio in proprio foro est servanda; nimirum civilis in foro saeculari, Canonica autem in foro Ecclesiastico.

Ceterum si à me quaeritur; quis gradus efficacior sit, utrum in linea recta, an in transversa? Respondeo verbis Scoti sup. Ad propositum etiam est

38. *Vtramque computationem idem sentit, juxta Alex. 2.*

39. *Computationis juris Canonici servanda est in Matr.*

Idque in utroque foro, ex Covar.

40. *Quis gradus sit efficacior est*

tacior, in re-
An, an in
transversa
linea, ex
Scoto.

est una regula; quod efficacior gradus est in linea descendente, quam in transversali. Et ratio naturalis est; quia plus coniungitur proles parenti, quam proles proli: & ideo magis est contra legem naturæ, coniungi in primo gradu in linea recta, quam in transversali: semper enim fuit contra Matrimonium illa conjunctio; & magis filij ad matrem, quam patris ad filiam, quia major irreverentia est. Unde 8. de Animalibus dicit Aristoteles de equo, qui velatus cognoverat matrem suam, quod postea discopertis oculis videns hoc, se precipitaverit. Et alibi legitur de elephante, qui ingeniatus, ut matrem suam cognosceret, post hoc ingeniatiorem occidit; ex quo patet, quod hoc est contra legem naturæ, etiam ut competit brutis per propagationem, & ideo primus gradus descendens & potissime matris ad filium, maxime impedit Matrimonium.

41.
An 1. gra-
dus linea re-
cte dirimat
jure naturæ.

Sed numquid sic impedit, ut etiam dirimat? Et numquid dirimit jure naturali? Constat apud omnes, non eo ipso, quod Matrimonium jure naturæ interdicitur, consequi, eodem jure ipsum irritum fore. Quippe Matrimonium, contra priorem sponsalium fidem, aut adversus simplex castitatis votum ininitum adversatur juri naturali, dictanti fidem Deo per votum, & homini per sponsalia datam, præstandam esse; cum tamen constet in neutro eventum Matrimonium fore irritum. Sic ergo fieri posset, ut Matrimonium foret illicitum jure naturæ in aliquo gradu consanguinitatis, tamen validum eodem jure.

42.
Quæ di-
cantur præ-
cepta natu-
ralia, ex
Sanchez.

Rogas: quæ dicantur præcepta naturalia? Respondet Sanchez sup. disp. 51. n. 4. quæ solo naturali lumine sine aliquo discursu, aut saltem facillimo dignoscuntur, & apud omnes nationes bene institutas sunt eadem, habentque eandem rectitudinem.

Et hæc quidem (prosequitur) aut prohibent rem ita intrinsecè malam, ut nullâ ratione, in nulloque eventu cohonestari possit, quale est mentiri aut fornicari. Vel rem semper malam, & apud omnes, talem tamen, ut ratione extremæ indigentia excusari possit: ut est furtum. Ita Sanchez.

Fornicari
potest ali-
quâ ratione
honestari.

Ego autem dico: fornicari aliquâ ratione, & in aliquo eventu, posse honestari, fortè etiam mentiri; scilicet si Deus ea præciperet dispensando in illis præceptis secundæ tabulæ; unde pro exemplo melius posuisset odium Dei, quod Deus nullatenus potest præcipere.

Præterea dico: furtum non excusari ratione extremæ indigentia, sed benè acceptionem rei alienæ invito Domino, quæ esset furtum, nisi excusaret extrema indigentia; nam, eâ stante, Dominus non est rationabiliter invitus, quod requiritur, ut acceptio rei alienæ sit furtum; ac proinde in extrema necessitate non est furtum.

43.
Aliquid est
de lege na-
turae duplici-
ter, ex Sco-
to.

Dico tertio cum Scoto 4. dist. 33. q. 1. n. 7. Aliquid est de lege naturæ dupliciter, scilicet primo, quod est verum practicum simpliciter notum lumine rationis naturalis, & ita potissimum gradum tenet principium practicum notum ex terminis. Secundum gradum tenet conclusio demonstrata ex talibus prin-

cipiis. Secundario autem est de lege naturæ, quod regulativer consonum est legi naturæ primo modo dictæ. Circa primum nulla cadit dispensatio: & ideo ejus oppositum semper videtur esse peccatum. Circa secundum in casu cadit dispensatio, in quo communiter oppositum videtur consonum legi naturæ.

Breviter: lex naturalis præcipit ea fieri, quæ vel ex se necessaria sunt ad honestatem rationalis creaturæ, vel tantam habent cum ea conformitatem, ut propterea à Deo tamquam Autore naturæ fuerint Angelis hominibusque ab initio inspirata. Ex se autem necessaria sunt ommissio positivæ irreverentiæ Dei, sive per idololatriam, quæ prohibetur primo præcepto Decalogi, sive per falsum juramentum, quod prohibetur secundo præcepto Decalogi.

Ratio: quia sine quo non potest aliqua res attingere suum finem, illud ex se seu naturâ rei est illi necessarium. Et ideo ex se malum est corpori gravi ferri sursum, & ex se necessarium est ferri deorsum; quippe motus deorsum necessarius est, ut centrum suum seu finem possit obtinere. Atqui rationalis creatura non potest attingere suum finem ultimum, qui est Deus, si admittat illa, quæ necessario avertunt à Deo, qualia sunt habere Deos alienos, & assumere nomen Dei in vanum; ergo ommissio horum actuum est ex se necessaria ad honestatem rationalis creaturæ, & illi actus non possunt non habere aliquam indecentiam & inconvenientiam moralem, etiam secluso quocumque præcepto superaddito; quippe formaliter avertunt hominem à Deo, cum qua aversione nequit omnino stare consecutio ultimi finis, qui est Deus.

At verò præcepta 2. Tabulæ Decalogi, saltem pleraque, non versantur circa rem necessariam consecutioni ultimi finis; versantur siquidem circa jus bonorum temporalium cuique tribuendum; nempe ut quis honorem filiorum habeat, propriam uxorem, & alia bona possideat, ut vitam innocentem tueatur, quod jus constat non esse ex se necessarium, secluso scilicet præcepto Divino superaddito, ad ultimi finis consecutionem, & ex inde ad honestatem rationalis creaturæ. Cur enim non posset hic finis haberi, si filij non essent parentibus obligati, si uxores & alia bona forent communia, si denique liceret ex gravi causâ innocenti vitam auferre; v. g. si ad liberandum totam civitatem unus innocens occideretur, vel occiderentur filij monstrofi, ne essent infamiae parentibus vel humano generi?

Attendite Scotum 3. dist. 37. q. un. n. 5. Ad questionem dico, quod aliqua possunt dici esse de in utris non lege naturæ dupliciter. Vno modo tanquam prima principia practica, nota ex terminis, vel conclusiones necessario sequentes ex eis: & hæc dicantur esse strictissime de lege naturæ. Et rationes contra primam opinionem probant, quod in talibus non potest esse dispensatio, quas concedo: sed talia non sunt quæcumque præcepta secundæ tabulæ: quia rationes eorum, quæ ibi præcipiuntur vel prohibentur, non sunt principia practica simpliciter necessaria, nec conclusiones simpliciter necessaria: non enim in his, quæ

44.

Quæ sint ex
se necessaria
ad honestatem
creaturæ
rationalis.

45.

Et quæ non.

46.

de in utris non
cadi dispen-
satio. scilicet
in his, ex
Scoto.

p.c.

præcipiuntur ibi, est bonitas necessaria ad bonitatem ultimi finis, convertens ad finem ultimum: nec in his, quæ prohibentur, est malitia necessario avertens a fine ultimo, quia si bonum istud non esset præceptum, posset finis ultimus amari & attingi, & si illud malum non esset prohibitum, staret cum eo acquisitio finis ultimi.

De præceptis autem primæ Tabulæ secus est; quia illa immediatè respiciunt Deum pro objecto. Duo quidem prima, si intelligantur esse tantum negativa, primum: Non habebis Deos alienos, secundum: Non assumis nomen Dei tui in vanum, id est, non facies Deo tuo irreverentiam: ista sunt strictè de lege natura: quia sequitur necessario: Si est Deus, est amandus ut Deus, & quòd nihil aliud est colendum tamquam Deus, nec Deo est faciendà irreverentia: & per consequens in istis non poterit Deus dispensare, ut aliquis possit licitè facere oppositum talis prohibiti. Hæc Doct. Subtilis.

47.
Ius natura
dirimit
Matr. in
quocumque
gradu lineæ
rectæ.

Quæ uberiùs ibi explicat; sed jam dicta sufficienter ad nostrum propositum, quod est, jus naturæ in quocumque gradu lineæ rectæ Matrimonium prohibere & dirimere, quæ est sententia Scoti, ut patet ex supra dictis. Et quidem Omnes, nemine excepto, docent, Matrimonium in primo gradu lineæ rectæ jure naturæ non solum esse illicitum, sed etiam invalidum. Quantum ad ultiores gradus non conveniunt Doctores Catholici, ut statim videbimus.

Probat
dirimere in
1. gradu, ex
Sanchez.

Sed unde, putas, efficaciter probatur communis doctrina? Nunquid ex eo, quòd tale Matrimonium omnes gentes benè instructæ, solo naturæ lumine edoctæ, nefandum existiment? Et Persæ, illud permittentes, notentur tamquam barbari? Ità probat eam Sanchez lib. 7. disp.

An efficaci-
ter? Negat
Perez.

51. n. 7.
Verum (inquit Perez hic disp. 28. sect. 3. n. 3.) hæc ratio non vincit; solum enim probat id Matrimonium, & ejus usum esse jure naturæ illicitum, non verò irritum, ut rem consideranti apparet manifestum. Hæc ille.

48.
Auctor exi-
stimat quòd
sic, supposito
quòd usus
talis Matr.
nullo eventu
posset esse
honestus.

Sed mihi rem consideranti manifestum apparet, quòd hæc ratio vincat, ex hypothesi, quòd probet id Matrimonium, & ejus usum, esse jure naturæ illicitum, ita ut nequeat ullà causà justà honestari, ut ibidem docet hic Auctor, dicens: Existimo nullam aliam rationem firmiorem ad illud (scilicet, tale Matrimonium esse jure naturæ irritum) probandum adduci posse, nisi illam, quæ deducitur ex illo principio à nobis sup. tradito præced. sect. n. 6. nempe, homines non habere absolutum dominium corporum suorum, sed solum tale, quale Deus illis concessit; atque ideo invalidè illud alteri per Matrimonium tradere alià ratione, quàm Deus illud concesserit: ex hoc enim principio formatur hæc ratio efficax. Nam dedecet infinitam honestatem ac sanctitatem Dei, dedisse homini voluntatem transferendi in alium dominium sui corporis ad eum usum, qui adeò est summè inhonestus, ac indecens, & rectæ rationi repugnans, ut nequeat ullà causà justà honestari; talis verò est omnis usus Matrimonij inter patrem & filiam, & inter

filium & matrem, cum constet, copulam parentis cum prole naturam ita gravissimè abhorrerè, ut etiam plurima bruta eam abhorreant, nec ad eam adigi possint. Igitur dicendum est, Deum numquam concessisse potestatem id Matrimonium contrahendi. Ita Perez.

Ego autem dico: si verum est, quòd ratio Sanchij vincat, tale Matrimonium, & ejus usum adeò esse illicitum, ut nequeat ullà justà causà honestari; vincere quoque, tale Matrimonium esse invalidum; nam ideo invalidum, quia usus ejus summè inhonestus; ergo ratio, quæ vincit hanc inhonestatem, etiam vincit invaliditatem. Alioquin Matrimonium foret vinculum iniquitatis; quippè obligaret ad usum Matrimonij summè inhonestum, cum tamen nemo ad malum possit obligari.

Lex naturalis (inquit Suarez lib. 5. de Legibus cap. 27. n. 7.) non tantum dicitur, quid honestum vel turpe in actione aliqua; sed etiam dicitur, quid tale sit in usu illius vinculi vel effectus, quem talis actus post se relinquere possit. Nam si talis usus habet turpitudinem intrinsicam ejusdem rationis cum turpitudine prioris actionis, tunc necesse est, etiam illum usum prohiberi ex vi ejusdem legis naturalis, & consequenter impediri effectum seu vinculum, quòd solum propter talem usum induci poterat. Nam si induceretur, esset etiam turpe & contra rationem, quia esset iniquitatis vinculum; ut in exemplo de Matrimonio inter consanguineos in primo gradu videre licet. Sic Suarez.

Igitur in illo solo eventu, in quo usus talis Matrimonij foret honestus, tale Matrimonium foret validum. Si autem quaritur; an in aliquo eventu, & in quo, usus talis Matrimonij possit esse honestus, & per consequens honestum & validum tale Matrimonium. Respondet Perez sup. sect. 2. n. 11. Etsi solus pater & filia, vel mater & filius ex omni hominum genere superessent, non fore licitum in eo casu Matrimonium contrahere, nec Deum posse talem facultatem concedere.

Prima pars probatur; quia illud est adeò intrinsecè malum, & ita à ratione abhorrens, non secus, ac mendacium, ut nullà decenti causà honestari possit. Secundum liquet; quia cum talis usus nequeat ullo modo honestari, propter intrinsicam indecentiam, non secus ac odium Dei & mendacium, non videtur possibilis Dei concessio ad tale Matrimonium & usum peragendum. Unde in eo eventu judicandum est, Deum velle totum genus humanum perire, ne talis indecentia committatur, præsertim cum facile potuisset illum casum impedire infinitis aliis modis decentissimis. Hæc ille.

At verò Coninck disp. 32. postquam n. 13. probavit invaliditatem talis Matrimonij eo argumento, quòd sup. Perez ex ipso descripsit, scilicet; omnino incredibile est, Deum dedisse homini potestatem transferendi in alium dominium corporis sui ad eum usum, qui nullo unquam casu futurus fuisset non summè inhonestus, & quem recta ratio summè detestatur: at-

49.
Probat.

Quid lex
naturalis
dicit, ex
Suarez.

50.
An in ali-
quo casu u-
sus talis
Matr. possit
esse hon-
estus.
Negat Pe-
rez.

Et probat.

51.
Coninck
concedit de
absoluta Dei
potentia.

qui talis est omnis usus Matrimonij inter prolem & parentem, ergò &c. Ex hoc, inquam, argumento inferit n. 14. tale Matrimonium nullo unquam casu, sine expressa Dei concessione (in qua, quò minus de absoluta potentia fieri possit, nullam video implicantiam: quia Deo non desunt causæ, quibus illa concessio posset honestari) validè posse contrahi, etsi soli pater & filia ex omni hominum genere superessent. Ita Regius.

52. Quare, secundùm ipsum, & communem aliorum sententiam, usus talis Matrimonij, & per consequens tale Matrimonium, non habet eam intrinsicam indecentiam, quam habet odium Dei & mendacium; nam in his, juxta communè sententiam, Deus non potest dispensare, seu concedere, ut licitè & honestè fiant. Et quàmvis de mendacio ego multùm dubitem, equidem de odio Dei non video rationem dubitandi.

Mea autem ratio dubitandi de mendacio hæc est: quia non avertit formaliter ab ultimo fine, cum immediatè non respiciat Deum, sed proximum, in cujus intellectu error generatur. Et aliundè non sequitur, si mendacium possit esse honestum, Deus posset mentiri; quia multa sunt, quæ Deus non potest facere, estò honestè fiant ab hominibus. Non posset igitur mentiri, non quia hoc repugnaret summæ ejus bonitati, nam suppono quòd non esset malum, sed quia hoc repugnaret summæ ejus veracitati, ratione cujus nec falli potest, nec fallere.

53. Utut sit de mendacio, saltem in odio Dei non videtur Deus posse dispensare, illud præcipiendo; sic enim idem actus foret odij, & amoris, averfio Dei, & conversio; quia impletio præcepti Divini non potest non esse conversio, & amor aliquis Dei.

Igitur Matrimonium inter parentem & prolem non est tam malum, sicut odium Dei, si Deus in tali Matrimonio possit dispensare. Neque est ita intrinsicè malum (inquit Sanchez sup. n. 9.) ac mendacium: atque idèò posset Deus Opt. Max. dispensare, ut id Matrimonium iniretur. Quia nullus gradus tollit omninò finem Matrimonij, licet aliquo modo impediat. Ex eo enim conjugio nasci possunt liberi, & educari. Hæc ille cum alijs, quos citat.

Deus potest dispensare in prædicto Matr. ex Sanchez.

54. Estque hæc opinio à nobis omninò sequenda, tamquam Doct. Subtilis, qui loco sup. citato docet, Deum posse dispensare in præceptis secundæ tabulæ (excepto mendacio) eò quòd in his, quæ præcipiuntur, non sit bonitas necessaria ad bonitatem ultimi finis, convertens ad finem ultimum, nec in his, quæ prohibentur, malitia, necessariò avertens à fine ultimo. Iam autem liquet, in tali Matrimonio non esse malitiam, necessariò avertentem à fine ultimo, quin, si illud non esset prohibitum, staret cum eo acquisitio finis ultimi. Igitur in eo posset Deus dispensare, sicut in præceptis Decalogi secundæ Tabulæ, quæ non sunt de lege naturæ strictissimè seu strictè, sed latè tantum; quia ea, quæ præcipiuntur, tantam habent conformitatem cum natura rationali, & ea quæ prohibentur, tantam difformitatem & indecentiam, ut propterea Angelis & hominibus à principio Deus ea inspiraverit tamquam auctor naturæ.

Bosco de Matrim. Pars II.

Atque hanc & non aliam indecentiam admittimus in Matrimonio & usu ejus inter prolem & parentem; ac proinde dicimus, Deum in eo Matrimonio posse dispensare, non minus quàm in fornicatione, furto, homicidio &c. Nec oppositum solidà ratione vel auctoritate nititur: solus, quòd sciam, Perez id docet, potius asserendo, quàm probando.

Major difficultas est; an in aliquo evento citrà specialem Dei dispensationem liceat & valeat tale Matrimonium, v. g. ratione extremæ indigentia; ut si soli filius & mater, aut pater & filia in mundo superessent.

Sanchez sup. n. 10. cum alijs multis, quos citat, existimat verius esse, tunc licere. Primò: quia sic D. Chrysostomus Homil. 44. in Gen. & D. Ambr. lib. 1. de Abraham, c. 6. excusant filias Loth à culpa, dum cum patre concubere: existimabant enim nullum virum superesse, qui generationi deservire posset. Gen. 19.

Deindè: quia malum ordinis inferioris honestari potest propter superioris ordinis bonum, ut damnum vitæ propter bonum rationis. Cum ergò malum privatum irreverentiæ paternæ, conlurgens ex tali Matrimonio, sit inferioris ordinis respectu boni communis, ad quod spectat conservatio speciei, poterit honestari, ut huic consulatur. Ita Sanchez.

Sequitur Basil. Pontius lib. 7. cap. 31. n. 5. ibi: Quàmvis adeò turpis sit (conjunctio inter parentem & prolem) occurrere potest aliud præceptum urgentius & efficacius, quo absque dispensatione ulla cesset obligatio non contrahendi ea conjugia: ut si deficiat genus humanum, ut contigit in primi ævi Matrimonijs. Quæ existimatio, licet tempore illo non satis prudens, filiarum Loth peccatum aliquantulum excusavit; crediderunt enim perire genus humanum, atque idèò licere sibi à parente posteritatem accipere; immò & nonnulli ex Patribus factum filiarum Lot non solum non accusant, sed etiam à peccato liberant.

Nisi fortè quis dicat, Matrimonium patris cum filia, matris cum filio, Divinà aliquà lege potius prohibitum, quàm naturali, quæ quia consonat naturæ, naturalis dicatur, & traditione derivata sit: quod mihi aliquantulum arridet, cum non inveniam firmum aliquod argumentum, quod ostendat, hanc conjunctionem jure naturali nullam, cum non opponatur ita clarè fini Matrimonij, quod necessarium esset, ut jure naturali irritaret. Quàmvis hujus Divini præcepti, adhuc perservantis, nullum inveniam vestigium. Hactenus Pontius.

Ubi bene advertit, illam irritationem juris potius Divini esse, quàm naturalis strictè dicti, ut patet ex antedictis. Porro vestigium hujus Divini præcepti, adhuc perservantis, invenitur in cordibus hominum; nam lex naturalis, non solum strictè dicta, sed etiam latè dicta, scripta est à Deo in cordibus hominum. Vestigium ergò

Oppositum non nititur solidà ratione.

55. An liceat, si soli pater & filia superessent.

Affirmat Sanchez, & probat Primò ex D. Chryf. & Ambr.

Secundò ex ratione.

56. Conjonat Pontius.

57. Arridet et hoc Matr. potius lege divina, quàm naturali prohibendum esse.

Vestigium illius legis invenitur scriptum in cordibus hominum.

ergo illud est lumen rationis, quod ante prohibitionem hujusmodi Matrimonij in lege veteri, dictabat, & adhuc dictat, illud esse planè illicitum, propter reverentiam debitam parentibus in actu conjugali, ad quem Matrimonium ex natura sua ordinatur, ut statim latius dicitur.

58. *Coninck requirit expressam dispensationem.*
His tamen non obstantibus, opposita sententia suos etiam habet patronos; Coninck sup. ubi præter extremam indigentiam requirit expressam dispensationem Dei: & continuò subjungit: Quòd autem aliqui dicunt, eo casu præsumendum fore, Deum dispensare, ut tales inter se contraherent, nescio quo fundamento dicant, eum tunc potius præsumendum esset, Deum velle totum genus humanum interire, quod permisisset in eum statim incidere, in quo non posset ulterius licitè conservari, sine concessione rei, quæ ita à recta ratione abhorret: præsertim cum infans aliis modis decentissimis potuisset eum casum impedire.

Et confirmatur: quia si in tali casu liceret eam Dei dispensationem præsumere, multò potiore ratione possemus præsumere, Deum dispensare, ut quis cum secunda, vivente priore uxore, contraheret, quando hoc ad gravissima mala impedienda esset necessarium. Quia Deus hoc in veteri lege generatim concessit, illud verò nunquam. Ita Coninck.

59. *Resp. ad D. Chryf. & D. Ambr.*
Respondet autem, Div. Chrysoctomum & D. Ambros. tantum velle, filias Lot ex perturbatione errasse tam circa mundi interitum, quam circa necessitatem hujus remedij & actus licentiam. Nam (inquit) etiamsi verè tunc illi soli fuissent in mundo, & tali casu licitè filia nuberet patri: tamen illæ excusari hæc ratione non poterant, quæ sine ullis nuptijs patri copulatæ sunt, eumque actu inebriarunt, ut ad tantum scelus ignarum pellicerent, quod sciebant sobrium nunquam admissurum. Incredibile autem est, tantis Patribus unquam venisse in mentem, ista, scelus à ignorantia, potuisse unquam licitè fieri. Hæc ille.

Ego dico: non esse omninò incredibile, tantis Patribus aliquando venisse in mentem, quod postmodum multis viris doctis venit in mentem; scilicet supposità verà necessitate extremâ, irreverentiam in tali casu cessare, quæ alioquin extrâ necessitatem inveniretur in tali Matrimonio, & ejus usu.

60. *Aliquando cessat irreverentia in necessitate, qua extrâ eam foret.*
Et verò quis nesciat (Theologis scribo) sæpè sæpius actum aliquem, qui extrâ necessitatem gravis foret irreverentia, v. g. sumptio Eucharistiæ in malo statu, in necessitate excusari posse ab ea malitia? Cur sic itidem non posset excusari ab irreverentia copula inter patrem & filiam, ratione extremæ indigentiae boni communis, tamen extrâ eam necessitatem foret gravis irreverentia? Non video, quid efficaciter obstat. Nam etiam in simili adducto, Deus aliis modis decentissimis posset impedire majorem irreverentiam, aliàs obventuram Eucharistiæ, nisi sumeretur in malo statu, ut consideranti manifestum est. Licet ergo in casu proposito, Deus posset aliis modis decentissimis providere gene-

ri humano, tamen ad illos modos non tenetur, sed potest velle, ut per talem copulam species humana conservetur. Dicere: semper manet illa irreverentia, est petere principium; de hoc enim quaeritur; & si alij affirmando probârunt, alij negando reprobarunt.

Hinc Dicastillo disp. 7. n. 202. Sanè (inquit) quamvis utraque sententia probabilis sit, probabilior mihi apparet prima, & fundamentum illius: nam secunda sine probatione assumit, adhuc pro tali casu perseverare irreverentiam, quod prioris sententia Auctores negant; neque enim pro tali casu necessitatis debetur illa reverentia ascendenti; id enim non est per se notum, alioquin viri doctissimi non negarent: immò illis potius apparet, talem irreverentiam non esse, propter rationem allatam. De sententia tamen Chrysoctomi & Ambr., nihil ex iis locis certi colligitur, & ad excusandas filias Loth à peccato, satis est, quòd existimassent licere; quamvis errarent. Hæc ille.

61. *Dicastillo approbat primam sententiam.*
Sed audiamus nostrum Hiquem in suo Comment. 4. dist. 40. q. un. n. 8. judicarem (inquit ille) esse illicitum (talem contractum) nisi Deus dispensaret, & deberi tunc ejus voluntatem expectari; præceptum enim illud: *Crescite & multiplicamini* &c. non comprehendit tale connubium; quia personæ sunt inhabiles jure Divino & naturali; & sicut non liceret citrà Matrimonium & contractum multiplicare, quia hoc lege Divina non est concessum; sic etiam neque personæ inhabiles eadem lege ad Matrimonium, possunt illud inire ex obligatione præcepti propagationis, nisi Deus tollat impedimentum.

62. *Hiquem amplectitur secundam sententiam. Probat 1.*
Deinde: quia finis Matrimonij est propagatio hominum in cultum Dei: in casu ergo illo incertum esset, an Deus vellet talem cultum, aut eos sic propagari, donec ipse suam voluntatem declararet; maxime stante impedimento, quod per ipsum solum potest relaxari. Aliud autem est in casu, quo Religiosi soli manerent: quia illi lege Divinâ non sunt inhabiles ad Matrimonium, sicut pater cum filia, & mater ad contrahendum cum filio. Ita Hiquæus.

63. *Respondet ad rationes in contrarium. Ad 1.*
Et n. 9. ad rationes in oppositum respondet: quòd non solum contractus sit irritus ex eo capite (puta irreverentia) quamvis reverentia paterna, ne commisceantur, aut confundantur jura pietatis, & thori, sit bona congruentia, unde colligamus impedimentum; sed impedimentum oritur ex ipso contractu, ut fundatur lege Divinâ & naturali alterius societatis, & amicitia diversæ.

64. *Ad exemplum de filiabus Loth. Ad 3.*
Quod additur de filiabus Lot, nihil confert; quia licet ille desiderio prolis commixtae sunt cum parente ebrio; tamen certum est, non intercessisse connubium, quia defuit voluntas parentis ad contractum: ac proinde fuit copula illicita ex parte ipsarum, quamvis magis excusabilis, quia ob finem successionis, & non libidinis habita.

Ad aliud, quamvis verum sit, non obesse bono prolis aut fini Matrimonij, hic & nunc in casu tale connubium; tamè repugnat vinculo, quod nequit induci nisi in materia capaci, & intrinsecè repugnat contractui legitimo, Usque adhuc Hiquæus. Sed

Videtur pe-
rere princi-
pium.

Sed hic rursùm petitur principium, : nam quærimus, an pro tali casu personæ sint inhabiles jure Divino & naturali ad Matrimonium; an verò jus naturale & Divinum à principio illum casum non compræhenderit. Quòd non possint citrà Matrimonium copulari tali casu, quid mirum, cum nulla sit necessitas? Nam possunt copulari contracto priùs Matrimonio.

65.

Deus potuit
ab initio excepisse illum
casum. Et
videtur sic
fecisse.

Et verò per solum Deum posse relaxari hoc impedimentum, libenter admittimus; sed unde constat, in tali casu impedimentum illud stare? Et Deum à principio non excepisse illum casum? Sicut enim in tempore potest in illo casu dispensare seu impedimentum tollere; sic etiam à principio potuit nolle impedimentum pro tali casu ponere. Et videtur noluisse ponere, quando voluit per Matrimonij usum genus humanum conservare, donec oppositum expressè declararet. Non declarat autem hoc ipso, quòd permittat hunc casum evenire; quia potest habere alias justissimas rationes nobis incognitas; adeoque incertum esset, an velit interitum generis humani, donec ipse suam voluntatem magis declararet.

Fateor, Religiosi jure Divino aut naturali non sunt inhabiles ad Matrimonium; sed tamen jure naturali impediuntur; sicut ergò jus illud naturale, quo prohibentur contrahere in tali casu, absque alia dispensatione Dei aut hominis cessaret, quid ni similiter cessaret impedimentum dirimens inter patrem & filiam?

66.

Referitur ex
Hiquæus, ali-
quando Pa-
pam dispensasse
in tali
Matr.

Cæterum Hiquæus sup. n. 10. admittit sententiam Sanchij esse probabilem, si, inquit, verum est, quod à fide dignis audivi, nempe, fuisse confirmatum & dispensatum tale Matrimonium parentis cum filia, ex quo secuta est proles, utroque ignorante impedimentum, donec avia secretò revelavit nepoti, se duxisse filiam, postquam aliquot annis in bona fide convixerunt; dicitur autem communicasse casum Clementi 8. & Clementem ob circumstantias præponderantes scandali, & aliorum inconvenientium, dispensasse in foro interno, ut in tali Matrimonio, bonâ fide contracto, perseverarent. Viri fide digni id mihi retulerunt.

Expenditur
ab eo.

Non inde sequitur, Matrimonium tale absolute esse subjectum dispensationi Pontificiæ; sed in circumstantiis, in quibus vinculum fortius Divini juris obligat, & gravissima damna & scandala alioquin sequerentur; idque judicarem tantum in foro interiori, quando aliter nequit provideri: quia plenaria potestas, etiam ad casus quoscumque extenditur in ea circumstantia, quâ necessariò provideri debet salutem animarum; & materia hæc non est ita intrinsecè & ex objecto mala, ut sit omninò indispensabilis, ut lex strictè naturalis, sicut scandalum, quod ex dissolutione illius Matrimonij sequeretur, & alia pericula contrahentium. Hactenus ille Auctor.

67.

Sed iudicio
Auctoris
minus rectè.

Verum enim verò haud satis solidè, meo iudicio, Consentio quidem, plenariam potestatem ad quoscumque casus se extendere, extrâ saltem materiam juris naturalis strictè; ast hanc plenitudinem potestatis competere seu inesse Summo Pontifici, constanter nego, nisi quis admittere audeat, Summum Pontificem posse dispensare in foro interiori in furto, homicidio, adulterio, & aliis similibus præceptis, quæ sunt tantum juris naturalis latè dicti, in quibus, secundum Scotum, Deus potest dispensare; nam & in illis dispensatio potest esse necessaria salutem animarum propter scandala aliorum, & gravissima damna, quæ alioquin sequerentur.

Bosco de Matrim. Pars II.

Quis non videt, nisi hic & nunc dissolvatur Matrimonium fidelium consummatum, gravissima posse oriri scandala & damna? An propterea diceret Hiquæus, Summum Pontificem in eo posse dispensare? Deberet sanè dicere, si consequenter vellet loqui; nam illud Matrimonium, secundum Scotum, & Alios omnes, non est ita indissolubile, sicut lex naturalis strictè, & tamen talis dissolutio potest esse necessaria pro salute animarum, æquè atque dispensatio in casu proposito.

Et nonne cap. 2. de Regulis juris dicitur: *Vtilius scandalum nasci permittitur, quam veritas relinquatur?* Scio Gloss. ibi verb. *Veritas, intelligere, quod hic dicitur, de his quæ indispensabilia sunt, ibi: Et intellige, quod hic dicitur, de his, quæ indispensabilia sunt, & tale jus commune, quod indispensabile est, veritas appellatur.* Sed nunquid per jus commune indispensabile intelligit solum jus naturale strictè dictum? Non est credibile. *Ius commune, inquit, quandoque indispensabile est, i. q. ult. Et si illa, & de tali hic loquitur, tale jus pro nullo scandalo relaxandum est.*

Describo verba d. cap. 1. quæst. ult. *Et si illa nonnunquam sinenda sunt, quæ, si cæterorum constet integritas, nocere sola non valeant: illa tamen sunt magnopere præcavenda, quæ recipi nisi manifestâ decoloratione non possunt.* Ubi Gloss. verb. *Decoloratione, inquit: Putà, si esset latro vel ebriosus, ut extrâ de Reg. juris, Estote, in fine, ibi: De manifestis dictum est, quæ non possunt bono animo fieri: ut stuprum, blasphemia, furta, ebrietates, & similia.* Inter quæ, procul dubio enumerari possunt dissolutio Matrimonij consummati, & Matrimonium inter parentes & filios; hæc igitur pro nullo scandalo relaxanda sunt.

Unde non assentior iis, qui dicunt, Clem. 8. dispensasse in Matrimonio sup. proposito, sed ad summum permisit illud, tamquam minus malum, si verum est, tale Matrimonium jure naturæ, saltem latè dicto, esse illicitum, imò & invalidum.

Porro etiam invalidum esse extrâ casus jam adductos (putà, nisi à Deo specialiter dispensetur, aut occurrat extrema indigentia generis humani) probat præterea Sanchez sup. Quia ea conjunctio adversatur quodammodo substantiæ ipsius Matrimonij. Cum enim hoc sit quidam contractus, & conjugalis amicitia, desiderat duo extrema distincta, quorum unum non sit alterius pars, juxtâ id Gen. 2. *Et erunt duo in carne una.* At filij sunt quædam parentum pars, Non ergò possunt Matrimonio jungi.

Et confirmatur: quia cum sint una caro per

Et confirmatur: quia cum sint una caro per

Et confirmatur: quia cum sint una caro per

Y 2

Nam sequeretur, Etiam posse dispensare in Matr. consummat.

68.

Opponitur etiam c. 2. de Reg. jur.

69.

Auctor non assentitur d. dispensationi Clem. 8.

Probatur Matr. in 1. gradu esse invalidum, ex Sanchez.

Confirmatur.

conjunctionem naturalem, non sunt naturaliter habiles, ut ex eis denuò fiat una caro, ad quod tendit conjugium. Unde Adamus Gen. 2. afflatus Spiritu sancto antequam pronuntiaret, conjuges efficit unam carnem, excludit parentes à liberorum conjugijs, significans, id dictante ipso naturæ jure, alios à parentibus debere esse liberorum conjuges, ibi: *Propter hoc relinquet homo patrem & matrem & adhærebit uxori suæ.* Hæc ille.

70.
Alia probatio, ex eod.

Neque his contentus, aliam adducit probationem: Quia, inquit, adversatur primario Matrimonij fini, non simpliciter; ex concubitu enim parentum cum filiis potest subsequi proles, atque apud eos educari; sed ut convenienter fiat. Natura enim Matrimonij, ut convenienter inearatur ad generationem prolis, petit uxorem esse viro subditam, ac ejus sociam, eique parem in actu conjugali. At repugnat naturæ filium æqualem ac socium parentibus fieri in quodam actu naturali, quamvis in contractu civili societatis id non dedecet, ubi æqualitas est parvi momenti, ac facile dissolvi potest contractus ille.

D. Aug.

Insuper repugnat ei conjunctioni conjugali reverentia, parentibus præcepto naturali à filiis debita. Huic enim reverentiæ maximè adversatur conjugalis actus, qui sine turpitudine quadam & irreverentia exerceri nequit, ut testatur D. August. lib. 15. de Civit. Dei cap. 16. ibi: *Nescio quomodo inest humana verecundia quiddam naturale atque laudabile: ut cui debet causâ propinquitatis verecundum (aliàs reverendum) honorem, ab ea contineat, quamvis generatricem, tamen libidinem, de qua erubescere videmus & ipsam pudicitiam conjugalem.*

71.
Ultima probatio.

Tandem: quia repugnat fini secundario Matrimonij, qui est concupiscentiam reprimere. Quod parentes & filij in eadem domo habitent, & assidue nocte & interdiu simul versentur: quamobrem si natura inter eos non irritasset Matrimonium, maximis incestibus aditus pateret. Quippè facilius cum eis peccata hæc perpetrantur, cum quibus jus est Matrimonij incumbendi. Insuper juncti amore naturali sanguinis, & conjugij, vacarent effrenatè libidini. Ita Sanchez.

Impugnatur à Coninck

Sed ex hac ratione sequeretur (inquit Coninck sup. n. 3.) nuptias debere esse illicitas inter ejusdem Domini famulos, ne fortè earum spe excitentur ad fornicationem. Itaque ex eo, quod ob hominum malitiam contingat ex aliqua re sæpè aliqua mala nasci, non sequitur, eam esse omninò illicitam. Aliàs oporteret omnem usum vini esse illicitum, quia multi se inebriant. Et eadem ratio probaret, Matrimonium inter fratres & sorores non solum esse illicitum, sed etiam invalidum, quia & ipsi in eadem domo habitant, & assidue nocte & interdiu simul versantur. Et quamvis id Sanchez admitat, ut infra suo loco videbimus, tamen Alij multi negant. Quapropter hæc ratio non convincit intentum.

72.
Alia probatio

Porro duas præcedentes rationes desumpsit Sanchez ex D. Tho. 4. dist. 40. q. 1. art. 3.

ubi sic ait: *In Matrimonio illud contra naturæ lectionem esse dicitur, per quod Matrimonium redditur insumpta summa competens respectu finis, ad quem est ordinatum.* Finis autem Matrimonij per se & primò est bonum proles, quod quidem per aliquam consanguinitatem, scilicet inter patrem & filiam, vel filium & matrem impeditur, non quidem ut totaliter tollatur; quia filia ex semine patris potest prolem suscipere, & simul cum patre nutrire & instruere, in quibus bonum proles consistit; sed ut non convenienti modo fiat. Inordinatum est enim, quod filia patri per Matrimonium adjungatur in sociam causâ generandæ prolis & educandæ, quam oportet per omnia patri esse subiectam, velut ex eo procedentem. Et idè de lege naturali est, ut pater & mater à Matrimonio repellantur, & magis etiam mater, quam pater; quia magis reverentiæ, quæ debetur parentibus, derogatur, si filius matrem, quam si pater filiam ducat in uxorem, cum uxor aequaliter viro debeat esse subiecta. Hactenus Doct. Ang.

Audite etiam Doct. Seraphicum ead. dist. a. 1. q. 2. in corp. Dicendum, quod vinculum consanguinitatis impedit (intelligit impedimentum simpliciter, id est, impedimentum dirimens) Matrimonium in aliquo sui gradu propter dictamen legis naturæ; in aliquo vero propter prohibitionem legis Divinæ; in aliquo propter statutum Ecclesiæ. Vinculum consanguinitatis, quod est spiritus ad prolem, impedit propter dictamen naturæ. Unde naturale est apud omnes, quod filius non jungatur matri, & quod filia non jungatur patri.

Et si queratur ratio, quare hoc est; dicendum, quod hoc est propter reverentiam & honorem, qui debet exhiberi patri & matri, & idè non debent commisceri. Vel propter generationis successionem, quæ debet procedere, non retrocedere. Unde non debet proles genita conjungi suo principio, ut signat. Et hinc est, quod natura dicitur, quod alio affectu tractandi sunt parentes, alio affectu tractari debent conjuges. Idè propter dictamen naturæ impeditur Matrimonium per consanguinitatis primum vinculum, quæ est prolis genita ad suum principium. Ita D. Bonnav.

Scitè ergò scripsit D. Ambr. Epist. 66. aliàs lib. 6. Epist. 48. quæ est ad Paternum: *Ne pater filiam suam accipiat uxorem, interdictum est jure naturæ, interdictum est lege, quæ est in cordibus singulorum, interdictum est in violabili præscriptione pietatis titulo necessitudinis.*

Ubi rationem assignat pietatem sive reverentiam debitam patri & matri, quam dicit inviolabiliter esse præscriptam, id est, in omni casu ordinario obligare, adè ut usus conjugalis inter tales personas ex natura sua, & ex suo objecto, involvat indecentiam & inhonestatem.

Ex quo rectè inferitur, ut sup. adhuc dixi, & iterum dico, tale Matrimonium per se loquendo non valere; quia non est credibile, Auctorem naturæ instituisse validum aliquem contractum, qui nunquam possit habere licitum usum, ad quem ex natura sua ordinatur, & ad quem ex justitia obligat; sic enim esset vinculum iniquitatis. Iniquitatis, inquam, non ex aliquo accidente, quod facile tolli

73.

Consonat Doct. Seraph.

74.

Ejusdem ab Arina est D. Ambros.

75.

Tale Matr. per se non valet.

tolli potest, ut quando duo contrahunt, qui habent votum castitatis; sed ex ipsa natura personarum, & copulæ carnalis inter illas, quæ præcisè, quia inter illas personas est, ex objecto suo est inhonesta; neque de facili dispensatur, quia à solo Deo.

An omnes Gentile s. illud abhorrentur.
Hinc, ut patet ex dictis, omnes Gentiles, benè instructi, solo naturæ lumine edocti, eam abhorruerunt; immò & bestiarum, ut sup. dixit Scotus, ab hujusmodi concubitu abhorrent.

76. Quid non conatur ostendere Caramuel.
Sed contrà hoc arguit Caramuel Theol. Moral. lib. 2. n. 541. dicens: Patris & filij Matrimonium non fuisse contrà legem naturalem, expressè docuerunt multi Ethnici, quorum historias quotidie legimus in variis libris. Hiberni ingenio sunt felices, & præcoces, habuerunt viros præclaros & doctos, antequam Evangelium admitterent, in sua idololatria fuerunt exacti, timorati & solliciti; nihilominus aliquando publicâ resolutione decretum, licere filiam duci à patre.

77. Ad hoc adducit historiam cuiusdam Regis Hiberniæ, ex Surio.
Historiam expendit Surius die Majas 15. ex Petro Cameracensi & aliis, asserens B. Dymniam pulcherrimam adolescentem, Regis Hiberniæ filiam, & cælesti lumine illustratam, nomen dedisse Christianæ Religioni. Mortuâ matre, in Comitibus de Dympnâ sponso, Regis genero, imò futuro Rege tractabatur. Dilectæ filiæ Rex Monarcham, tantâ dignum Principe, exoptabat. Examinatur, controvertitur, disputatur, & tandem ex plurium suffragiis Conscripti Patres resolverunt, cuiam deberet nubere, & Legati, belli & pacis doctissimi, Regi anxio Concilij resolutionem insinuarunt.

Nos quidem, inquit, Inviçtissime Rex, Majestatis tuæ jussis obtemperantes, nullum præter te tantâ Principe dignum reperire potuimus; & præter Dymniam nulla est inter Principes digna te conjuge. Si placet, jube illam tibi potiùs felici Matrimonio conjungi. Placuit parenti resolutio, displicuit virgini, quæ sub initium dissimulans, in Belgium profugit, ubi capitur, & in patriam redux, cum constans remaneret, ultimâ sententiâ condemnatur.

78. At, inter Hibernos tale Matr. fuisse licitum.
Omitto hujus historiæ circumstantias aliquas, licet dignissimas ponderatione. Video tamen inter Hibernos supponi, talia Matrimonia esse licita; quia si ipsi sensissent, illa jure naturæ, cui etiam in Gentilismo tenebantur, esse irrita, nullo modo decrevisset connubium, nec insolenti decreto adquevisset Rex; aut saltem, ut vulgò satisfacerent, colore & prætextu juris excusassent. Præsumendum est igitur non fuisse insolens decretum, nullo contradicente.

Occurrit objectioni.
Nec sufficit: restitisse constanter Beatam Principem, quia ipsa Christiana erat, & in nostra Religione interduntur talia Matrimonia. Imò hinc videtur deduci conjecturam aliquam in contrarium. Ideò Dympna corde virili restitit, quia Christianis in primo gradu contrahere Matrimonia non licet; ergò ideò Regis Consiliarij, imò & ipsemet Rex, connubium hujusmodi instituerunt, quia in Religione idolola-

trica permittebatur; fortè eo collineantes, ut illam longiùs à Christianismo averterent. Hucusque Caramuel.

79. An ex hac Historia res inferatur, ergò irritum jure natura.
Ast, quæro ego: idololatria prohibita est jure naturali? Planè, inquis, idque jure naturali strictè dicto, in quo nulla cadit dispensatio, quâ fiat honesta & licita, & tamen Hiberni, licet ingenio sint felices & præcoces, & habuerint viros præclaros & doctos, Idololatræ erant tunc temporis, & idololatriam putabant licitam & honestam, estò repugnaret juri naturali strictè. Ergò ex eo, quòd Consiliarij isti Regis decreverint Matrimonium parentis cum filia tamquam validum & honestum, non licet inferre; ergò Matrimonium istud jure naturæ non est invalidum aut illicitum. Et quid mirum, si errarent in præcepto latè dicto, qui errabant in præcepto naturali strictè.

80. Ostenditur quòd non.
Nonne & olim & hodie aliquæ Gentes, etiam cultæ, admittunt & admisere polygamiam, libellum repudij & similia, quæ sunt tamen contrà jus naturale? Imò & nonnulli existimârunt mendacium in aliquo casu esse licitum, ut videre poteris apud Cassianum Collat. 17. cap. 17. Num inde rectè inferitur: ergò non est prohibitum lege naturali?

Sic ergò & illi Consiliarij adhuc idololatræ, adeoque habentes intellectum obscuratum, & quasi legem naturalem deletam ex cordibus suis, ac solum innitentes prudentiæ hujus mundi, quæ magis fatuitas est, quamvis generaliter judicassent illicitum & invalidum tale Matrimonium; tamen propter circumstantias occurrentes poterunt facillimè dici, ut judicarent in tali casu licitum; maximè cum etiam hodie adhuc disputetur, ut sup. audivimus, an in aliquo casu, sinè expressa Dei dispensatione, valeat & liceat.

81. Parum curandum de judicio istorum Hibernorum.
Atque ut Idololatræ illi judicassent generaliter tale Matrimonium validum & licitum, parum curandum de hujusmodi judicio, quod provenit ab intellectu, ut dictum est, prorsus excæcatorum & obvoluto tenebris ignorantie unius Dei. Unde decretum istud insolentissimum fuit, & ideò B. Dympna jam illustrata lumine veræ fidei, constanter ei restitit malens mori, quam fœdari turpissimo Matrimonio cum proprio patre, & barbaro ac belluino cum eo congressu, à quo & bestiarum abhorrent.

Quid sentiat Caramuel de invaliditate talis Matr.
Igitur non est, quòd Caramuel dubitet de invaliditate talis Matrimonij, propter dictum decretum Consiliariorum Regis Hiberniæ. Sed nunquid dubitat? Ibidem n. 545. Hanc statuit tertiam conclusionem: Matrimonium in primo gradu rectæ lineæ (putà patris & filia, filij & matris) irritum jure naturæ docent Omnes. Et statim subjungit: Subscribo, ne singularis videar, licet non reperiam rationem, quæ persuadeat esse hoc impedimentum naturale. Si contingat Auctores reperiri, qui negent, illis me adnumera, aliàs in sententia communi remaneamus, dicentes esse contrà naturæ jus, licet lumine naturæ consule, non videatur habere aliquam repugnantiam. Melius est enim intellectum in doctrinæ communis obse-

obsequium captivare, quàm aperire novam viam in materia gravissima.

Sed statim Caramuelis scrupulum demiraris, quem scis non turbari, cum solus vias novas frequentissimè ingreditur, & maximè in hoc opere, quod totum novæ viæ aperiendæ & firmandæ conscribitur.

82.
Dicit se
nescire, an
sit invalidum
jure
naturæ.

Et respondeo: pusillanimum esse, qui in scientiis naturalibus claras notitias proprias alienis conjecturis postponit. Et quia multæ quæstiones in Theologia sunt, quæ mores non tangunt, etiam pusillanimum illum, quem aliena auctoritas moretur contrà rationes solidas. At ubi de Sacramentorum valore, & conscientiæ securitate agitur, non tam liberè procedendum est. Estò nesciam, cur Matrimonia patris & filię, filij & matris, debeant credi irrita jure naturæ, estò rationes fortes videantur mihi contrarium persuadere; facilius est unum quàm omnes Doctores errare; ideoque prudenter, ut opinor, doctrinæ communi subscribam, quamdiu non nisi solus ab illa discedere possim; quod si repertam comites sufficientes, ut contraria sententia evadat authenticè probabilis, si illis adnumerer, dolerem: esset in causâ timor meus, quòd illa probabilitate careret, ac idèd illicò eisdem subscriberem. Hactenus Caramuel.

83.
Ostenditur
Historiam,
in aliquo
perperam
relatam
fuisse.

Legi ego historiam B. Dympræ apud Surium, sed nullas invenio circumstantias dignissimas ponderatione, faventes huic sententiæ; & idèd benè fecit Caramuel, eas omittendo. Uti nam & hanc omisisset: *Et in patriam rediit, cum constans remaneret, ultimâ sententiâ condemnatur.* Nam ex ipsa historia citata liquiddò constat, eam nunquam in patriam rediisse; sed in loco, ubi modo requiescit corpus ejus, scilicet in pago dicto Geele, à proprio patre decollatam fuisse.

A patre, inquam, qui erat magnus Idololatra, ita ut etiam promitteret filiæ suæ, si vellet consentire in Matrimonium, eam tamquam Deam honorandam. Et non est dubium, quin consiliarij ejus, saltem pro majori parte, eadem permississimâ lue infecti fuerint; ac proinde eorum Decretum, sanè insolentissimum, nulli Christiano justam potest præbere occasionem dubitandi de opposita veritate. Si ergò Caramuel dubitavit, aut certè anxius fuit, propter illam historiam, potest & debet eam anxietatem deponere; quia orta ex levissima, & solum apparenti causa.

84.
Caramuel
conatur
satisfacere
arg. San-
ctij.

Sed nunquid propter hanc solam historiam anxius fuit? Videtur quòd non: quippè n. 539. conatur solvere argumentum Sanchij & aliorum pro communi doctrina sup. adductum, dicens: Ratio, quâ communiter talia Matrimonia condemnantur, hæc est: Natura postulat filios subjici patri, marito uxorem; atqui si non vitaretur consanguinitas, leges hujusmodi temerarentur; ergò consanguinitas debet in Matrimonij evitari. Minorem probant; quia si filius matrem duceret, temeraretur patria auctoritas; mater enim filio subesset; & si hæc maneret inviolata, non posset non temerari connubiale jus naturale, aut Divinum, subjiciens

foemina viri auctoritati.

Consultò, *Naturale aut Divinum*, disjunctivè ponitur; quia ex rei natura uxor non subest dominio viri, sed est condomina; ipsi servire non debet, sed condominium familiæ; subordinatè tamen, nempe secundum prudentiam, non propriam, sed mariti. In paradiso miserabiliter deliquit, & condemnata fuit divinitus subjectionis poenâ ab univerforum Domino, eam arbitrio & dominio mariti subjicienti. Fortia sunt illa verba Gen. 3. v. 16. *Multiplicabo arumnas tuas & conceptus tuos, in dolore paries filios & sub potestate viri eris, & ipse dominabitur tui.* Ex hac enim condemnatione clarè colligitur, in innocentia statu maritum non fuisse foeminae dominaturum.

Sanè si hæc ratio admittatur, prout exponitur ab Adversariis, probabit non observari naturalium ordini Matrimonia contracta inter fratres, imò nec contractum inter patrem & filiam, quia tunc hæc esset subiecta duplici titulo (filiationis videlicet & Matrimonij) quia per tale Matrimonium non tolleretur debita subordinatio.

Præterea: qui historiam Adami & Evæ ignorant, aut non admittunt, si prudenter philosophentur, uxorem dominio mariti non subjicient, & si uxor non sit marito subdita, cur non poterit eadem esse & conjux & mater? Ita ille interrogat.

Respondeo: quia ut mater est superior, & ut conjux ad summum æqualis. Et consimiliter nequit eadem esse filia, & conjux; quia ut filia est inferior sive subdita, & ut conjux est æqualis.

Pergit Caramuel: Sed estò, sit uxor suo marito subdita jure naturæ, & status ipsius, ingenio postulante; an repugnat eandem personam respectu ejusdem preponi, & postponi, jubere & obedire, dominari & servire in diversis generibus. Si filius ad Reipub. fastigiū evectus & Princeps factus patrem habeat, illi suberit in ordine cognitionis, præerit in ordine civili: ergò similiter, si filius matrem duceret, ipsi præesset in ordine connubialis, subesset in ordine patriæ auctoritatis.

Nec proderit dicere; utramque auctoritatem (patriam & connubialem) consanguinitatis esse; quia etiam utraq; illa auctoritas (nempe patriæ & politica) moralis est: & nihilominus compatiuntur in eodem subiecto. Ergò sicut sub eodem genere physico non opponuntur album & non dulce, neque dulce & non album: sic etiam nec opponi poterunt præeminentia patriæ, & non præeminentia connubialis, aut connubialis præeminentia & carentia præeminentiæ patriæ. Hucusque Caramuel.

Respondetur: auctoritatem Principis sæcularis (& idem est de auctoritate Principis Ecclesiastici, v. g. Episcopi) publicam esse, ratione cujus præcellit omnes alias privatas personas, etiam patrem & matrem, estò alioquin privata auctoritate sit eis inferior, quòd nullatenus repugnat, cum sint auctoritates planè diversæ rationis, utpotè concernentes diversum omnindò regimen,

85.
Quomodo
uxor subdit
viro.

Gen. 3.

86.

Cur eadem
mulier non
possit esse
conjux &
mater.

87.
Id fieri posse
probat
Caramuel.

Evasonem
precludit.

88.

Resp. Au-
toris, eum-
dem posse es-
se auctori-
tate publicâ
superiorem,
& privatâ
subditum.

*Quilibet
ascendens
est princi-
pium natu-
rale & per
se respectu
descendentis.
Dicastillo.*

turale & per se, quantumvis mediatum & remotum, respectu descendens remoti: quilibet enim ascendens mediatum eâ ratione est principium descendens remoti, quâ est principium sui proximi descendens, nam medio proximo descendente est aliorum: atque adeo sicuti proximi descendens est principium per se proximum, ita cæterorum est principium per se remotum. Ita Dicastillo sup.

Et prosequitur: In copula verò carnali ob ejus turpitudinem fit irreverentia principio naturali, & naturaliter superiori, cui debet inferior potius parere & submitti, quàm conjungi cum illo ad communem societatem procurandâ & educandâ proli. Ergò propter similem inordinationem credendum est, Deum non dedisse potestatem transferendi in alium dominium corporis sui, qui esset principium illius & principium per se.

*97.
Resp. ad
probationem
Sanctij, ex
Dicastillo.*

Neque ex hoc, quòd filius potuisset esse sine avo, ut patet in filiis Adami, colligere licet, avum esse principium per accidens nepotis: quia Petrus v. g. sub ratione nepotis tam essentialiter respicit avum, quàm patrem sub ratione filij; si verò consideretur tamquam quid absolutum, & quatenus est hic homo, secundum ordinem naturæ, tam impossibile fuit, eum esse sine generatione avi, quam sine generatione patris.

Quod si recurras ad potentiam supernaturalem, vel ad viam extraordinariam, quæ sit supra vires causæ creatæ, qualis fuit in creatione Adami, utrumque est æqualiter possibile. Sicut enim Seth potuit esse, & fuit sine avo, ita Adam potuit esse & fuit sine patre; atque adeo sicut hominem posse esse sine patre, saltem per Divinam & extraordinariam potentiam, non tollit quin pater sit causa per se, & principium immediatum filij; ita non tollit, quin avus etiam sit principium per se mediatum nepotis. Hæc ille. Et sic satisfactum est argumento Sanctij, & ejus confirmationi, ac permanet efficax prima probatio nostræ Conclus.

*98.
Secunda
probatio no-
stra conclus.
ex Hiquæo.*

Secunda talis est: Canones (inquit Hiquæus n. 12.) qui interpretantur jus Divinum & naturale, vel saltem secundum illa statuunt, consanguinitatem extendebant olim usque ad septimum gradum inclusivè: ergò origo paterna extenditur ad septimum gradum saltem. Probatur Consequentia; quia in linea transversali non est ulla conjunctio personarum ad invicem in sanguine, quia nulla ab alia procedit, nisi ut uniuntur in stipite: ergò stipites etiam ratione originis conjungitur ad singulas personas usque ad septimum gradum: ergò ipsi manet jus salvum paternum usque ad illum gradum inclusivè in linea recta.

Tunc sic argumentor: sub lege Matrimonij non comprehenditur casus impossibilis: sed impossibile est, ut stipites sit idonea Matrimonio eum aliqua persona in septimo & octavo gradu naturaliter, quàmvis etiam ad illos extendatur origo: ergò casus hic est imaginarius practice, & non comprehensus lege Matrimonij, quæ se-

quitur cursum naturalem viatoris.

Reducendo itaque casum ad considerationem speculativam, quamdiu extenditur titulus juris paterni, tandiu etiam extenditur jus in ipso fundatum, & consequenter excluditur omne aliud jus repugnans ex lege; sed origo ex dictis extenditur ad septimum gradum, ultra quem non est possibilitas Matrimonij, quàmvis ipsa origo contrahatur eadem lineâ in posteros omnes; ergò sicut in primo & secundo gradu hoc jus inducit impedimentum Matrimonij, sic etiam inducit usque ad 3. & 4., & sic de cæteris. Quòd verò extendatur origo ad septimum gradum, patet ex ratione præmissa; quia alioquin inter laterales nullum foret motivum, unde Canones statuerent impedimentum consanguinitatis, nisi ratione originis, quæ lineâ rectâ descendit à stipite. Ita Hiquæus.

Sed, dicit aliquis, & est secundum fundamentum Adversariorum; cum ratio consanguinitatis sit participatio ejusdem sanguinis, communicata à virtute generante stipitis, & hæc eò debilior reddatur quòd in plures generationes protenditur, nequit in infinitum extendi; sed tandem extinguetur & deficiet. Ergò impossibile est in quacumque linea consanguinitatem in infinitum protrahi: ac subinde dicendum necessarium erit, impedimentum hoc consanguinitatis in recta linea certis finibus, attento jure naturæ, contineri. Ita Sanchez sup. n. 13.

Contra (inquit Hiquæus sup. n. 13.) hæc ratio nulla est: quia ex mente antiquorum Canonum perinde durebat usque ad gradum septimum: alioquin hoc impedimentum, quod plurimum gravabat, non inducerent Canones: alij autem posteriores, qui correxerunt in hac parte priores, reducens consanguinitatem ad quartum gradum, non idè id statuerunt, quòd originem in linea recta censerent non protendi ulterius; sed propter incommoda descendendum, & difficultatem incundi aliàs Matrimonij, in locis non adeo frequentis concursus populi.

Manet ergò origo usque ad quartum saltem gradum, secundum omnes Canones, tam priores, quàm posteriores, & in eo gradu sui vigoris & perfectionis, qui sufficiat statuere impedimentum hoc juris Canonici: ergò à fortiori manet in linea recta, etiam quoad jus naturale in ea fundatum.

Deinde; quòd dicatur virtus generativa debilitari in tertio, aut ulterioribus gradibus, nescio quid per hoc insinuare velint hi Doctores, nisi desumere velint argumentum physicum ex causa naturali, cujus virtus repatiendo per frequentes actiones debilitatur: sed nequit hæc doctrina applicari proposito: quia potius in primo gradu ex generatione plurium filiorum deberet sic debilitari, quàmvis ultimus filius perinde sit in primo gradu, sicut & primus filius, Benjamin sicut & Ruben.

Vel debet intelligi, quasi natura recepta per generationem deficeret in ulterioribus gradibus, & redderetur extranea primo parenti, aut ei, qui communicavit: sed neque hoc etiam rectè dicitur:

99.
Origo extenditur ad 7. gradum.

100.
Objectio & 2. probatio sententia Sanchez.

101.
Impugnatio ab Hiquæo.

Manet origo saltem usque ad 4. gradum.

102.
Quomodo intelligendum, quòd virtus generativa debilitatur in tertio. Primus intellectus.

Secundus

tur: quia etiam sic posset in ipso filio desinere per continuum fluxum; non ideo tamen desinit esse filius, quia à parente recepit esse, & in ultima resurrectione etiam non desinet esse filius.

103.
Quid sufficiat ad salvandam seriem originis.

Sufficit ergò ad salvandam seriem originis, quòd in virtute ejus, qui primo generavit, dandò esse filio, per hunc recipiat nepos esse, & sic de cæteris: hoc autem salvatur quoad gradus omnes descendentes: ergò & ipsa origo, & jus in ea fundatum, juxtà mentem & interpretationem Canonum; & sicut filius est aliquid patris quoad naturam; ita etiam nepos nequit esse filij, quin sit patris quoad naturam, hoc est, avi, & sic de singulis ejus posteris; quia Benjamin decimatus est in lumbis Abraham. Exemplum potest esse in causis secundis, quarum effectus non solum est à Deo, quia ad ipsum immediate concurrunt; sed etiam est à Deo, quia ad ipsum mediate concurrunt, quò virtutem tribuit causæ secundæ, per quam agit in effectum. Hucusque præfatus Auctor.

104.
Alia solutio arg. Sanchez, ex Decis.

Brevius & clarius respondet ad hoc argumentum Sanchij Dicastillo sup. n. 215. Quòd, inquit, participatio sanguinis sit magis remota, & eò minor, quò remotior est ascendens, parum aut nihil refert; neque enim attenditur præcisè sanguinis participatio, sicuti attenditur in linea transversali; sed attenditur ratio principij, quæ ex se postulat reverentiam & submissionem ex parte principij ergà principium; ac proinde etiam participatio sanguinis, & in eo sensu consanguinitas in remotissimo ascendente jam evanuerit, nihilominus semper reperitur ratio reverentiæ descendentes ergà ascendentes, sup. explicatam, contra quam fit per copulam, & Matrimonium ad illam ordinatum. Hæc ille.

105.
Virtus primi parentis perseverat in omnibus descendentes.

Ego difficulter intelligo, quomodo evanuerit consanguinitas in remotissimo ascendente, cum semper descendentes aliquid naturæ participent ab ascendentes proximis, & hi ab aliis, & sic tandem omnes habeant aliquid à primo ascendente usque ad Adamum ipsum; naturam enim, quam ab ipso acceperunt, aliis communicarunt.

Saltem secundum similitudinem specificam, ex Sanchez.

Neque hoc negat Sanchez, sed disertè confitetur disp. 50. n. 1. ibi: Quamvis enim virtus primi parentis perseverat in omnibus descendentes secundum similitudinem specificam: at non perseverat secundum similitudinem individuum, juxtà quam avus & parentes assimulant sibi prolem, quæ eorum imaginem, complexionisque ac morum effigiem refert.

106.
An requiratur similitudo individua.

Sed quæro ego; unde constat, quòd similitudo individua sit necessaria ad consanguinitatem, & non sufficiat similitudo specifica? Vide quæ sup. diximus de consanguinitate physica & morali. Profectò frequenter nulla aut saltem vix ulla est similitudo individua, juxtà quam filius referat imaginem, complexionisque ac morum effigiem patris aut avi; & tamen non propterea desinit esse verus filius, & verus consanguineus; atque adeò illa effigies complexionis & morum, parum aut nihil con-

Bosco de Matrim. Pars II.

ducit ad consanguinitatem. Quis enim nesciat, quempiam posse referre perfectiorem imaginem, complexionisque ac morum effigiem avi, proavi &c. quam patris; immò perfectiorem imaginem alicujus hominis planè extranei?

Utut sit de hac similitudine, in ea non fundatur reverentia debita parentibus, aut superioritas eorum, ratione cujus, ut sup. vidimus, Matrimonium inter ascendentes & descendentes jure naturæ est invalidum. In quo ergò? In ratione originis sive principij immediati aut mediati, quæ utique ratio se extendit usque ad infinitum.

Hinc Jurisconsultus Cajus lib. 11. ad Edictum provinciale, & refertur l. 53. ff. de Rit. nupt. Nuptia consistere non possunt inter eas personas, quæ in numero parentum aliorumve sunt: sive proximi, sive ulterioris gradus sint usque ad infinitum.

Ubi Gloss. verb. Ad infinitum, inquit: Adeò, ut si Adam hodie viveret, nullam accipere posset, ut Inst. de Nuptiis, §. 1. aliàs 2. ubi hæc lego: Ergò non omnes nobis uxores ducere licet; nam à quarundam nuptiis abstinendum est; inter eas enim personas, quæ parentum, liberorumve locum inter se obtinent, contrahi nuptia non possunt: veluti inter patrem & filiam, vel avum & neptem, vel matrem & filium, vel aviam & nepotem, & usque in infinitum. Et si tales persona inter se coierint, nefarias atque incestas nuptias contraxisse dicuntur. Ergò jus civile docet nostram Conclusionem.

Respondet Sanchez sup. n. 13. solius juris Canonici est, inter fideles Matrimonij impedimenta decernere: nec quidquam confert prohibitio juris civilis, nisi expressè jure Canonico approbetur. At hæc prohibitio non est jure Canonico approbata, quin potius reprobata, cap. Non debet, de Consanguinitate, ubi consanguinitas ad quartum distinguitur gradum.

Planè restringitur ad quartum gradum, sed lineæ transversalis, secus lineæ rectæ. Sic enim loquitur Pontifex Innoc. 3. in Concil. General. cap. 50. ex quo dictum cap. desumptum est. Prohibitio quoque copula conjugalis quarum consanguinitatis & affinitatis gradum de cætero non excedat, quoniam in ulterioribus gradibus jam non potest absque gravi dispendio hujusmodi prohibitio generaliter observari.

Quæ profectò ratio nullatenus militat in gradibus lineæ rectæ, cum luce meridiana clarius sit, eam prohibitionem in quinto, sexto & ulterioribus gradibus lineæ rectæ sine ullo incommodo posse observari; quippe moraliter, sive secundum communem cursum naturæ, impossibile est, Matrimonium in eis contrahi.

Deinde: dictum jus corrigit priora, quæ extendebant impedimentum consanguinitatis ad septimum gradum; certum autem est, quòd hæc jura intelligenda sint de lineæ transversali; cum jura non attendant ad casus moraliter impossibiles, qualis est, ut statim dixi, quòd quis ducat filiam abnepotis: quotus enim quisque est, qui pronepotem videat patrem, nedum avum, & talem avum, qui neptem habeat nubilem, &

Z

hanc

107.
In ea non fundatur reverentia debita parentibus.

L. 53. ff. de Rit. nupt.

Jus civile docet nostram Conclusionem.

108.
Resp. Sanchez.

Rejicitur.

109.
Iura, quæ restringunt consanguinitatem. loquuntur de lineæ transversali.

hanc sibi ab avo, vel potius tritavo vel atavo computatam? Igitur & dictum jus, *Non debet*, similiter intelligendum erit de linea transversali.

110. *Obiectio solvitur.*

Contra, inquis; dicta jura loquuntur generaliter, & non distinguunt; ergo nec nos debemus distinguere. Respondeo: nisi habeamus justam rationem distinguendi, quæ mox allegata fuit.

Solutio non satisfacit Pontio.

Sed hæc non satisfacit Pontio lib. 7. c. 31. n. 6. ubi sic scribit: Unde neque existimo, secluso jure positivo, esse culpam lethalem, contrahere in gradibus consanguinitatis rectæ lineæ, saltem ultrà secundum vel tertium gradum: nam jam deinceps non cernitur in illis gravis irreverentia, ex qua petenda tota ratio malitiæ.

Addo etiam: Pontifices atque Concilia in his, quæ citavimus, Decretis, universè statuisse, nullum esse impedimentum ultrà septimum gradum, vel ultrà quartum consanguinitatis. Quæ locutione universè statuitur ultrà illos gradus neque irritum, neque illicitum esse.

111. *Probat ad jura loqui etiam de linea recta.*

Quòd autem loquantur non tantum de gradibus lineæ transversalis, sed etiam rectæ, manifestè constat; quia cum statuant, cum nullo de cognatione contrahendum esse conjugium, vel quousque se parentela cognoscit, inquiri, an tunc de omni linea intelligantur? Intelliguntur certè, aliàs deveniendum esset in quoddam absurdum; scilicet, si in illis Canonibus non est sermo de gradibus lineæ rectæ, cum variæ extiterint opinioniones de valore Matrimonij in gradibus rectæ lineæ infra secundum; posse validè, absque dispensatione ulla, iniri Matrimonium inter avum & neptem, vel proneptem, sequendo opinionem probabilem affirmantium valere. Igitur quando dicunt, tantum usque ad septimum vel quartum gradum extendi, universè de omnibus intelliguntur; siquidem non minus isti, quam illi consanguinei sunt. Hactenus Basilus.

Probatio non placet.

Respondeo: vel ex isto absurdo apparet major probabilitas nostræ sententiæ, scilicet, jure naturæ Matrimonium in quocumque gradu lineæ rectæ esse irritum; cum longè probabilius sit, dicta jura non esse intelligenda de gradibus lineæ rectæ, ut patet ex dictis.

112.

Atque ut loquerentur etiam de his gradibus; solum exinde sequitur, quòd vi juris positivi dirimatur Matrimonium in his gradibus, & non ultrà, secus quòd non dirimatur in his & ulterioribus gradibus vi juris naturalis. Nihil enim repugnat, aliquod Matrimonium esse irritum jure naturæ, & positiva constitutione Ecclesiæ.

Quare Ecclesia non irritaverit Matr. in linea recta ultrà 7. gradum.

Quare autem Ecclesia non irritaverit etiam in ulterioribus gradibus, cum, secundum nos, & in his irritum sit Matrimonium jure naturæ; ratio est; quia in ipsis Matrimonium est moraliter impossibile, & ideo reliquit eos dispositioni solius juris naturæ: quia tamen erat controversia de tali jure, & contingere posset, ut in secundo aut tertio gradu Matrimonium attentaretur, ideo de his disposuit, ut nulla foret controversia de ejus invaliditate. Itaque prohibitio juris civilis non est reprobata d. cap. *Non debet*. Quinimò jure Canonico approbatam esse, jamjam declarabimus.

Fateor, solius juris Canonici est, inter fideles Matrimonij impedimenta decernere, id est, de novo constituere; sed non est solius juris Canonici ostendere, quæ sint impedimenta juris naturæ, sed etiam id competit legi civili. Non ergo hæc obligatio sive irritatio in ulterioribus gradibus usque ad infinitum provenit ex d. lege 53. sed hæc lex significat, quid dicet jus naturæ; siquidem secundum instinctum legis naturalis & ipsius naturæ facta est. Unde non est nova constitutio, sed solummodo interpretatio juris naturalis.

113. *Solum jus Canonium de novo impedimenta instituit: etiam juri civili competit declarare impedimenta juris naturæ.*

Et hinc Alex. 2. cap. *Ad Sedem*, 35. q. 5. in computatione graduum consanguinitatis dicit, legem civilem esse veracem, & approbat dictum Imperatoris, ubi, determinato gradu sexto, subintulit: *Hactenus ostendisse sufficiat, quemadmodum gradus cognationis numerentur; namque ex his palam est intelligere, quemadmodum ultiores quoque gradus numerare debeamus; generata quippe persona gradum adjicit &c.* Hactenus Ius civile.

114. *Probat ex Alex. 2. cap. 2. 35. q. 5.*

Subinfert Pontifex contra asserentes, consanguinitatem terminari in sexto gradu: *Ecce, inquit, in his brevibus verbis aperte ostenditur, tales gradus, quales isti computant, non tantum ad sextum, verum etiam ultrà numerari debere &c.* Nec mirum, cum in præcedentibus ipse firmaverit Imperator, decimo etiam gradu consanguineos sibi inter se posse succedere &c.

Ergo (inquit Hiquæus sup. n. 17.) computatio consanguinitatis, quam admittit jus civile, recipitur per Canones: & quamvis Canones agant de consanguinitate in ordine ad Matrimonium, jus verò civile in ordine ad successionem & translationem hæreditatis; idem est titulus & fundamentum conservatæ originis & consanguinitatis, in quibus utrumque, jus fundatur. Hæc ille.

115. *Computatio consanguinitatis facta per jus civile recipitur per Canones.*

Et n. 18. confirmat jam dicta ex Calixto 1. Epist. 2. ad Episcopos Galliarum, in qua confirmat leges civiles & pœnas ab eis latas contra eos, qui in consanguinitate ineunt Matrimonium, id est, infamiæ, quæ est pœna legis civilis: *Conjunctiones, inquit, consanguineorum fieri prohibere, quando hæc & Divina & sæculi prohibent leges. Leges ergo Divina hoc agentes, & eos, qui ex eis procedunt, non solum ejiciunt, sed & maledictos appellant. Leges verò sæculi infames tales vocant, & ab hæreditate repellunt. Nos verò sequentes Patres nostros, & eorum vestigiis inherentes, infamiâ eos notamus, & infames esse censemus &c.* Eos autem consanguineos dicimus, quos Divina, & Imperatorum ac Romanorum atque Græcorum leges consanguineos appellant, & in hæreditate suscipiunt, nec repellere possunt. Ita refertur 35. q. 2. & 3. c. 2.

Probat ex Calixto 1.

Hic ergo expressè recipitur lex civilis de consanguinitate, & ejus serie; ac proinde retinetur per Canones: sed ex lege civili, ut constat, in tota linea recta manet origo, & impedimentum in ea fundatum; ergo &c.

Clarius id ipsum expressit Nicol. 1. ad Confult. Bulgarorum cap. 39. *De consanguinitate*, inquit, generationum exquiritis, ut quibus utique ex feminis jungi debeatis, liquido cognoscatis; verum col. 1. quod leges hinc sanciant, jam meminimus, & jam memorare

116. *Confirmatur ex Nicol. 1. col. 1.*

memorare summam opera pretium ducimus; aiunt enim: Ergo omnes nobis uxores ducere non licet, nam quarundam nuptiis abstinere debemus. Inter eas enim personas, quæ parentum liberorumque locum inter se obtinent, nuptiæ contrahi non possunt, veluti inter patrem & filiam, vel avum & neptem, aviam & nepotem, & usque in infinitum &c. Quibus, amabo, verbis evidentiùs potuisset hic Pontifex approbare jus civile? Igitur leges civiles & Canonice in hoc conveniunt.

117. Quare Canones restrinxerint consanguinitatem ad 7. gradum, ex Greg. Papa.

Et verò, quæ putas fuit ratio, propter quam antiqui Canones restrinxerint hoc impedimentum ad septimum gradum? Audi quid scribat Gregorius Papa Episcopis Galliæ, & refertur 35. q. 2. & 3. c. 16. Progeniem suam unumquemque, usque ad septimam decernimus observare generationem, & quamdiu se agnoscat affinitate propinquos, ad conjugalem copulam accedere denegamus. Quod si fecerint, separentur.

Et Nicol. 2.

Et Nicol. 2. Amalphantæ Ecclesiæ Suffraganeis (ut refertur ead. q. cap. 17.) De Consanguinitate sua uxorem nullus ducat usque post generationem septimam, vel quousque parentela cognosci poterit.

Hiquæus.

Ex quibus sequitur (inquit Hiquæus sup. n. 19.) & parentelam conservari post septimam generationem, & si Adam vixisset, nemini posse conjungi; quia parentela ejus notissima esset, & origo perseveraret, quod in aliis non posset ita commode cognosci & notari. Hæc ille.

118. Restrictio illa tantum concernit lineam transversalem.

Igitur hæc restrictio ad 7. gradum tantum concernit lineam transversalem, in qua ultra eum gradum vix est cognitio consanguinitatis. Atque de eadem tantum linea intelligitur, quod dicitur cap. Gaudemus, 8. de Divortis, Matrimonia quæ Gentiles in secundo gradu contraxerunt, iis postea conversis, non esse dissolvenda: loquitur enim Pontifex de Matrimoniis, quæ illæ Gentes solebant communiter contrahere. Inauditum autem est, quod unquam aut nepos cum avia, aut avus cum nepte contraxerit, quamvis alioqui non sit impossibile, ut avus quinquagenarius aut sexagenarius, habeat neptem nubilis ætatis, & avia quinquagenaria aut sexagenaria, habeat nepotem nubilis ætatis.

Arg. pro nostra Conclus.

Unde omitto hoc argumentum, quo aliqui probant nostram Conclus. putâ: licet in gradibus remotioribus minor sit propinquitas sanguinis, ac proinde minor indecentia conjugij appareat, quam inter parentes & liberos; at est major inæqualitas ætatis, & consequenter major indecentia ratione illius; & proinde defectus ille propinquitatis compensatur inæqualitate hæc.

119. Resp. ex Pontio,

Ad quod utique argumentum ita respondet Pontius sup. Quod sit inæqualitas major ætatis, ad prohibitionem naturalem investigandam, ridiculum est: pone enim à Deo per miraculum conservari. Adde; avum quinquagenarium & sexagenarium posse habere neptem & proneptem nubilis ætatis. Quod autem sexagenarius nubat viginti annos habenti, quid obstat? Quot ejusmodi conjugia videmus iniri quotidie, sine culpa ulla? Ergo si aliud non obstat, ex

Bosco de Matrim. Pars II.

inæqualitate ætatis nec culpa venialis colligi potest, multò minùs esse irritum Matrimonium.

Unde neque existimo, secluso jure positivo, esse culpam lethalem contrahere in gradibus consanguinitatis rectæ lineæ, saltem ultra secundum & tertium gradum. Nam jam deinceps non cernitur in illis gravis irreverentia, ex quo petenda est tota ratio malitiæ, Itâ Basilius.

Sed hoc est, quod quæritur; an in illis gravis irreverentia cernatur, & an ex illa irreverentia petenda sit tota ratio malitiæ. Quamvis autem gratis concederemus, majorem esse irreverentiam in primo gradu, quam in secundo, aut tertio, & aliis ulterioribus; haud equidem inde benè concluditur, in aliis gradibus levem dumtaxat esse; quia inter graves irreverentias una potest esse gravior altera.

Et dato etiam, quod esset solùm levis, & per consequens levis dumtaxat malitia in illo Matrimonio, quid tum? Nonne malitia mendacii in se spectata, sive in genere suo, venialis solùm est, & tamen contra legem naturalem, in qua, secundum communem sententiam, nequidem Deus potest dispensare? Ergo ex eo, quod solùm levis foret irreverentia in illis gradibus, non rectè infertur, Matrimonium non esse irritum; dummodò sit talis irreverentia, quæ nequit esse licita, nisi in casu extremæ indigentia, & per solam Dei expressam dispensationem.

Sed & hoc, inquis, quæritur, ac oppositum videtur dicere Doct. Angel. 2. 2. q. 154. a 9. ad 3. In commixtione personarum conjunctarum aliquid est, quod est secundum se indecens & repugnans naturali rationi, sicut quod commixtio fiat inter parentes & filios, quorum est per se & immediata cognatio: nam filij naturaliter honorem debent parentibus. Vnde Philosophus dicit in 9. de Animalibus, quod quidam equus, quia deceptus fuit, ut matri commiseretur, seipsum præcipitavit, quasi præ horrore, eoque etiam animalibus aliquibus inest naturalis reverentia ad parentes. Alia verò persona, qua non junguntur secundum seipsas, sed per ordinem ad parentes, non habent ita ex seipsis indecentiam, sed variatur circa hoc decencia vel indecentia, secundum consuetudinem & legem humanam. Hæc D. Thomas.

In quibus verbis (inquit Perez sup. sect. 4. n. 4.) docet optime sanctus Doctor in commixtione cognatorum primi gradus lineæ rectæ, nempe parentum & filiorum, se invenire manifestam indecentiam, videlicet indecentiam secundum se & repugnantem naturali rationi; at inter alios ulteriorum graduum, inter quos non est immediata conjunctio, non invenire indecentiam naturalem ac repugnantem omninò rectæ rationi naturali, sed eam variari secundum consuetudinem & legem humanam. Quare non erit inter illos ex natura rei impedimentum, jure naturali irritans Matrimonium. Hæc ille.

Verùm enim verò mihi videtur, D. Thom. loco citato non locutum de ulterioribus gradibus lineæ rectæ; cum nullum sit vestigium in jure sive civili, sive Canonico, aliquando fuisse factam

120. Impugnans

121. An Doct. Ang. aliam agnoscat irreverentiam in 1. gradu lineæ rectæ, quam in a.

Affirmat Perez.

122. Negat Autor cum loquitur de alie-

vioribus
gradibus li-
near recta.

etiam variationem in illis; sed neque per consuetudinem. De quibus ergo loquitur? De gradibus lineæ transversalis in quibus constat fuisse factam variationem per legem humanam.

Et reverà personæ conjunctæ in his gradibus, ipsæ sunt quæ conjunguntur per ordinem ad parentes, sive ad communem stirpem, & una non procedit ab alia, seu proximè, seu remotè; sed cùs personæ conjunctæ in gradibus lineæ rectæ, quæ conjunguntur omnes secundum seipsas, quàmvis una proximè altera. Igitur D. Thomas per parentes & filios intellexit omnes illos, qui obtinent locum parentum & filiorum, putà omnes ascendentes & descendentes in linea recta. Atque, ut D. Thom. fuisse in illa sententia, Scotus & innumeri alij oppositam docuerunt.

123.
Diverſitas
sententia-
rum circa
irritationem
Matr. in li-
nea recta.

Sed & inter illos, qui docent hanc irritationem certis finibus seu gradibus contineri, magna est dissensio. Nam prima sententia dicit, durare hoc impedimentum, quàmvis durat amicitia & communicatio proprietatum individualium inter ascendentes & descendentes, nec constare quàmvis hæc durent.

Secunda sententia asserit, non excedere prohibitionem hanc vigesimum gradum: at non præfinit certum gradum. Tertia protendit eam usque ad 4. gradum. Quarta usque ad secundum, Quinta denique, cui tamquam probabiliori adhæret Sanchez sup. n. 19. sustinet, in solo gradu primo Matrimonium jure naturæ esse irritum. Ecce quanta varietas sententiarum.

124.
Iudicium
Austoris.

Ego si vellem recedere à Doct. Subtili, eligerem sententiam Sanchij; & consequenter dicerem, infideles licitè contrahere in secundo & ulterioribus gradibus, quando est aliqua causa justa, & per leges suas id Matrimonium non est irritatum aut prohibitum. Ac proinde conversos ad fidem non esse separandos.

Imò tamen illicite contraxissent, quia sine justa causa cohonestante; quid ni licitè possent uti tali Matrimonio? Nonne usus ille satis cohonestatur per ipsum contractum, qui ex justitia obligat ad redditionem debiti? Tu cogita. Atque hæc satis de linea recta. Expectat calamum nostrum linea transversalis, pro qua instituitur.

CONCLUSIO II.

Lineæ transversalis nequidem primus gradus Matrimonium irritat jure naturæ.

125.
Gradus pro-
hibiti olim
à Deo, Levit.
18.

Incipio hanc Conclusionem à Scriptura sacra Levit. 18. v. 6. & sequentibus: *Omnis homo ad proximam sanguinis sui non accedet, ut revelet turpitudinem ejus. Ego Dominus. Turpitudinem patris tui, & turpitudinem matris tuæ non discooperies: mater tua est, non revelabis turpitudinem ejus. Turpitudinem uxoris patris tui non discooperies: turpitudinem enim patris tui est. Turpitudinem sororis tuæ ex patre, sive ex matre, quæ domi vel foris genita est, non revelabis. Turpitudinem filia filij tui, vel neptis ex filia non revelabis, quia turpido tua est. Turpi-*

tudinem filia uxoris patris tui, quam peperit patri tuo, & est soror tua, non revelabis. Turpitudinem sororis patris tui non discooperies, quia caro est patris tui. Turpitudinem sororis matris tuæ non revelabis, eò quod caro sit matris tuæ. Turpitudinem patris tui non revelabis, nec accedes ad uxorem ejus, quæ tibi affinitate conjungitur. Turpitudinem matris tuæ non revelabis, quia uxor filij tui est, nec discooperies ignominiam ejus. Turpitudinem uxoris fratris tui non revelabis, quia turpido fratris tui est. Turpitudinem uxoris tuæ & filia ejus non revelabis. Filiam filij ejus, & filiam filia illius non sumes, ut reveles ignominiam ejus, quia caro illius sunt, & talis coitus incestus est. Sororem uxoris tuæ in pellicatum illius non accipies, nec revelabis turpitudinem ejus, adhuc illa vivente.

Ecce gradus Levit. 18. interdicti, partim lineæ rectæ, partim lineæ transversæ, aliqui consanguinitatis, alij affinitatis. Quæstio jam est, an hi omnes obligent in lege nova, si non ex eo quod in veteri lege interdicti fuerint, nam lex vetus jam cessavit, secundum omnes Catholicos, sicut ex jure naturæ, aut Divino positivo ante legem veterem, vel in lege nova.

Potè quia in hoc opere defendendam suscipimus sententiam Doct. Subtilis, primò omnium audiamus & intelligamus, quid ipse de hac controversia doceat, & qualiter hanc quæstionem resolvat.

Igitur 4. dist. 40. q. un. scribit in hæc verba: *Sententia Fortè etiam post multiplicationem humani generis, si Scoti de hæc stetissent in innocentia, fuisset prohibitio in quibusdam gradibus ultra primum (loquitur de quibusdam gradibus lineæ transversalis, ut patet ex verbis sequentibus) sed in principio non potuit fieri; quia non erant alia femina, quàm sorores.*

Ergò, secundum Scorum, in statu innocentia, post sufficientem multiplicationem hominum, fortè fuissent prohibita Matrimonia inter fratres & sorores, ac quosdam alios collaterales.

Quod satis probabile est (inquit Hiquæus sup. n. 22.) quia natura ad hoc inclinat & re-
cta ratio. Unde Divinà lege in Levitico fuerunt aliqua prohibita, & instinctu naturali Gentiles, in quibus magis viguit dictamen rectum, & politia, ex tali dictamine talia connubia ut prohibita respuerunt: in statu autem Innocentia non deficeret talis rectè dirigens Matrimonij contractum, juxta decentiam & inclinationem ipsius naturæ; ideoque rectè rejicit Doctor, talem prohibitionem fore in illo statu. Hæc ille.

Dicitur: *Conjicit*; quia asseveranter non docet, ut patet ex ly *Fortè*; & meritò, quippe cùm talia Matrimonia non habeant intrinsecam omnino indecentiam & repugnantiam cum recta ratione, ut statim latius dicitur, potuit occurrere sufficientissima ratio, talia Matrimonia permittendi seu non prohibendi pro illo statu, ut consideranti patebit, qui status cùm fuerit, & amplius non sit, nec unquam erit, non lubet de hac re diffusius disputare.

Quod attinet statum veteris & novæ legis, de iis Scotus sup. sic ait: *In lege Moſaica erat prohibitio*

126.
An hodie
adhuc om-
nes obligent

127.
In statu in-
nocentia, se-
cundum ip-
sum, fortè
habita Matr.
inter fratres
& sorores.
Hiquæus.

Quare di-
cat Scotus,
Fortè.

128.
Quid Sto-
hibito